Milliyet
ÇOCUK
7 Ocak 1980 • Sayı: 1 • 10 Lira

Her hafta
ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

YAŞAR KEMAL'in ünlü romanı, «İnce Memed»in ikinci bölümü İSMAİL GÜLGEÇ'in çizgileriyle...

Bir çizgi romanın tamamı
İKİ YIL OKUL TATİLİ

TEMEL REİS

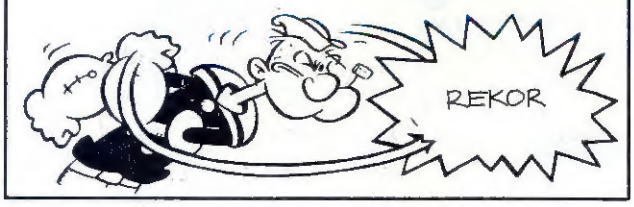
REKOR

TEMEL REİS'LE BULUŞACAKTIK GEÇ KALDI!
SANIRIM BİR TARLANIN BAŞINDA DURMUŞ, ISPANAKLARIN BÜYÜMESİNİ BEKLİYORDUR...

HAH! BURADA İŞTE... O DA NESİ? OBUR'A NE YAPIYOR?

?
?
?
HAYIR! HAYIR! YAPAMAYACAĞIM!
BEN BİR ŞEY YAPMADIM...
HAYIR

HAYIR!
AĞAÇLARA MI KIZDI?
HAYIR...

DÜŞÜNMEMELİYİM...
BAŞI MI AĞRIYOR?
YİNE HAYIR!
BAAT!

YENİ BİR REKOR KIRARAK KİTAPLARA GEÇMEK İSTİYOR...

ARTIK DAYANAMAYACAĞIM!
BÜTÜN GÜN HİÇ HAMBURGER YEMEYİP YENİ BİR REKOR KIRACAK... AMA GÖRÜNÜŞE BAKILIRSA ÇOK ZOR BAŞARACAK... ÇÜNKÜ ÖNÜNDE TAM YİRMİ ÜÇ SAAT DAHA VAR...

OKURUN SESİ

● Milliyet Çocuk Dergisi'ni çok beğeniyorum. Çizgi film kahramanlarıyla ilgili yazı ve poster yayımlarsanız sevinirim.

TOLGA İL
(Ankara)

● Dergimizi severek okuyorum. Yeni yarışmalar düzenlerseniz sevinirim. Ayrıca dergimizde genel kültüre de yer verir misiniz?

SİMTEN OSKEN
(İzmit)

Yeni yarışmalar için geniş bilgiyi 14. sayfamızda bulabilirsiniz.

● Yayımladığınız ansiklopedi ekinden çok yararlanıyorum. Ancak bir kaç sayım eksik bunları nereden elde edebilirim?

İSMAİL KÖKSAL
(Havza)

"Ansiklopedi Eki" dergimizin parasız ekidir. Ayrıca satılmaz. Bunun için hangi ansiklopediniz eksikse o ansiklopedi ekinin verildiği dergiyi satın almanız gerekir.
"Milliyet Gazetesi, Satış Servisi Cağaloğlu-İstanbul, adresinden istediğiniz dergiyi pul karşılığında edinebilirsiniz.

● Dergimizi çok beğeniyorum. "Tele Yunus" ve "Pembe Panter"i yeniden yayımlarsanız sevinirim. Ayrıca "Ansiklopedi Eki"ni yayımladığınız için teşekkür ederim.

CEVAT TUNÇLAR
(Adapazarı)

HAFTANIN MEKTUBU

Sevgili
Milliyet Çocuk Dergisi Yayıncıları,

Yaklaşık 2 ay önceden derginizi biriktirmeye başladım. İnanın, derginizi daha önceden biriktirmediğim için çok üzüldüm. Derginizi ilgiyle okuyorum. Pembe Panter'i yeniden yayımlamanızı rica ediyorum.

Saygılarımla,
Levent Özdenvar

Dileğinizi, önümüzdeki sayılarımızda yerine getireceğiz sevgili okurumuz.

bizden size

BU sayımızla birlikte yeni bir yıla ve yeni bir cilde başlıyoruz sevgili okurlar. Önceden de sizlere açıkladığımız gibi, bu cildimizde de sizlere bazı yenilikler hazırladık. Ancak bunları size yavaş yavaş açıklayacağız. Amacımız: Sizlere iyiyi, güzeli, yararlıyı sunmak; "Yarının sorumlu, yetkili büyükleri" olarak yetişmenize katkıda bulunmak...

BİR süre önce Yaşar Kemal'in ünlü romanı, "İnce Memed"in çizgi-romanını dergimizde İsmail Gülgeç ağabeyinizin çizgileriyle yayımlamış ve bu çizgi-romanın ülkemizde olduğu kadar Avrupa'da da yankılar uyandıracağını öne sürmüştük. Zaman, bizlere haklı olduğumuzu gösterdi. Avrupa' da bir çok yayımcı bu çizgi-romanı görünce satın almak istedi. "Milliyet Çocuk Dergisi"de bu yayımcılarla bağlantı kurarak, "İnce Memed"i öteki ülkelerde yaşayan kardeşlerimizin de okumasını sağladı. Çizgi-roman, çok kısa bir süre sonra Avrupa dergilerinde de yayımlanacak...

Sizlere bu sayımızdan başlayarak bu romanın ikinci cildini yayımlamaya başlıyoruz. Çizgiler, ilkinde olduğu gibi, yine İsmail Gülgeç'in...

BİZE çok güzel öyküler, şiirler, resimler, karikatürler gönderiyorsunuz. İçinizden değerli sanatçılar çıkacağına inanıyoruz. Çalışmalarınızı değerlendirmeye karar verdik. Bir kaç yıl önce de düzenlediğimiz gibi bir yarışma açıyoruz. Yarışmayla ilgili geniş bilgileri iç sayfalarımızda bulabilirsiniz.

İsmail Gülgeç

BU sayımızla birlikte başlayan dizilerimizden biri de, "Mehmet'in Belediye Dosyası"... Devrim —Atila Alpöge sizlere, "Belediyeler" konusunda bilgi verecek... Ayrıca Emin Özdemir, yeni dizisiyle sizlerle olacak...

TEST sayfamızda zaman zaman yenilikler yapıyoruz. Bu sayımızdan başlayarak, "Armağanlı Sorular" ve "Genel Kültür" köşeleri, Test sayfamızda yer alacak...

BU diziler konusundaki görüşlerinizi bize iletirseniz sevinirim. Her zaman söylüyoruz: "Milliyet Çocuk Dergisi" sizin derginizdir. Gelecek pazartesi buluşmak üzere hepinize güzel günler dileriz.

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A. Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET
Teknik Yönetmen: MEHMET İLKORUR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 7 Ocak 1980 ● 1980 / Sayı 1 ● Sıra No: 345

Milliyet Yayın A. Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl, 455 TL / 6 ay: 227.50 TL ● Uçakla: 1 yıl: 553 TL / 6 ay: 266.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 10 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 12.50 TL

İNCE MEMED

BİRİNCİ BÖLÜMÜN ÖZETİ

İNCE MEMED TOROS'UN DAĞ KÖYLERİNDEN DEĞİRMENOLUK KÖYÜNDE ANASIYLA YAŞARDI. NE HAYVANI VARDI, NE TOPRAĞI. TEK BAŞINA AĞANIN KIRAÇ TOPRAĞINI ÇAKIRDİKENİ İLE CEBELLEŞEREK EKİP BİÇERDİ.

ABDİ AĞA TOROS'UN BU DÜZLÜĞÜNDEKİ BEŞ KÖYÜN DE TEK SAHİBİYDİ. TAŞI, TOPRAĞI, HAYVANI, İNSANI, TÜM ONUNDU. DÜNYADAN KOPMUŞCASINA YAŞAYAN BEŞ KÖYÜN İNSANI ABDİ AĞANIN MALIYDI, KULUYDU.

İNCE MEMED ON YAŞINDA ABDİ AĞANIN ZULMÜNE DAYANAMAYIP KAÇAR. HAYALİNDEKİ O KÖYÜ BULACAKTIR. O KÖYDE ÇOCUKLARI DÖVMEZLER. ÇOCUKLARI ÖLDÜRESİYE ÇALIŞTIRMAZLARDI. TARLALARINDA ADAMIN BACAĞINI KÖPEK GİBİ KAPAN ÇAKIRDİKENİ BULUNMAZDI...

KESME KÖYÜNDEN SEMERCİ SÜLEYMAN'IN YANINA SIĞINIR, ÇOBANLIĞINI YAPMAYA BAŞLAR. FAKAT GÜZ GELİP DE ANASININ YALNIZLIĞINI DÜŞÜNÜP KAHIRLANAN İNCE MEMED, DEĞİRMENOLUK KÖYÜNÜN ÇEVRESİNDE GÖZÜKÜR. AĞANIN KULAĞINA GİDER BU...

İNCE MEMEDİ ALIP KÖYE GETİREN ABDİ AĞA, ONU NE DÖVER, NE DE BİR SÖZ SÖYLER...

İNCE MEMED İLE ANASI DÖNE. ABDİ AĞANIN KİNİNİ TARLADAN MAHSULÜ KALDIRACAKLARI SIRADA ÖĞRENİRLER ...

AĞA ÖFKESİNİ ONLARI AÇ KOYARAK ALMAYA NİYETLİDİR... MAHSULÜN ÇOĞUNU ELLERİNDEN ALIR. TÜM KÖYLÜYÜ DE YARDIM ETMEYECEKSİNİZ DİYE TEHDİD EDER.

VE O YILDAN SONRA ABDİ AĞA İNADINDAN DÖNMEZ... ONLARA ÖTEKİ KÖYLÜLERE VERDİĞİNİN ÇOK AZINI VERİR.

İNCE MEMED KARA KURU AMA BİR MEŞE GİBİ GÜÇLÜ VE SAĞLAM BÜYÜDÜ. YILLAR GEÇTİKÇE ONUNLA BİRLİKTE İKİ ŞEY DAHA GİTTİKÇE BÜYÜDÜ... ABDİ AĞAYA OLAN KİNİ VE ÇOCUKLUK ARKADAŞI HATÇE'YE OLAN SEVDASI...

18 YAŞINDA İLK KEZ ABDİ AĞADAN GİZLİ KASABAYA İNDİ... VE BİR ANDA DÜNYASI DEĞİŞTİ. KASABA ONUN GÖZÜNDE BİR RÜYA ÂLEMİYDİ... TEK AĞASI OLMAYAN, HERKESİN KENDİ KENDİSİNİN AĞASI OLDUĞU İNANILMAZ BİR DÜNYA İDİ BU... HER ŞEY PENCERE PENCERE İNCE MEMEDİN ÖNÜNDE AÇILIYORDU ...

İNCE MEMED KÖYE DÖNÜNCE KARARINI VERDİ. HATÇEYİ DE ANASINI DA ALIP KASABAYA İNECEKTİ.

FAKAT HER ŞEY BİR ANDA ALTÜST OLDU. ABDİ AĞA HATÇEYİ YİĞENİNE İSTEMİŞTİ. VE İNCE MEMEDİN KIZLA İLİŞKİSİNİ DUYUNCA DA ÇAĞIRIP HAKARET EDİP DÖVDÜ.

VE O GECE İNCE MEMEDLE HATÇE KAÇARLAR.

ABDİ AĞA BUNU DUYUNCA ÖFKESİNDEN DÖNE'Yİ DÖVE DÖVE ÖLDÜRÜR. SONRA DA TORAL ALİ'Yİ ÖNÜNE KATIP İZ SÜRDÜRÜR... VE KISA ZAMANDA YAKALARLAR.

FAKAT İNCE MEMED KARARINI VERMİŞTİR. ABDİ AĞA İLE YİĞENİNİ ORADA VURUR.

HATÇEYE KÖYE DÖNMESİNİ SÖYLEYEREK DAĞLARDA KAYBOLUR...

İKİNCİ BÖLÜM

İSMAİL GÜLEL

YAŞAR KEMAL / Çizen: İSMAİL GÜLGEÇ

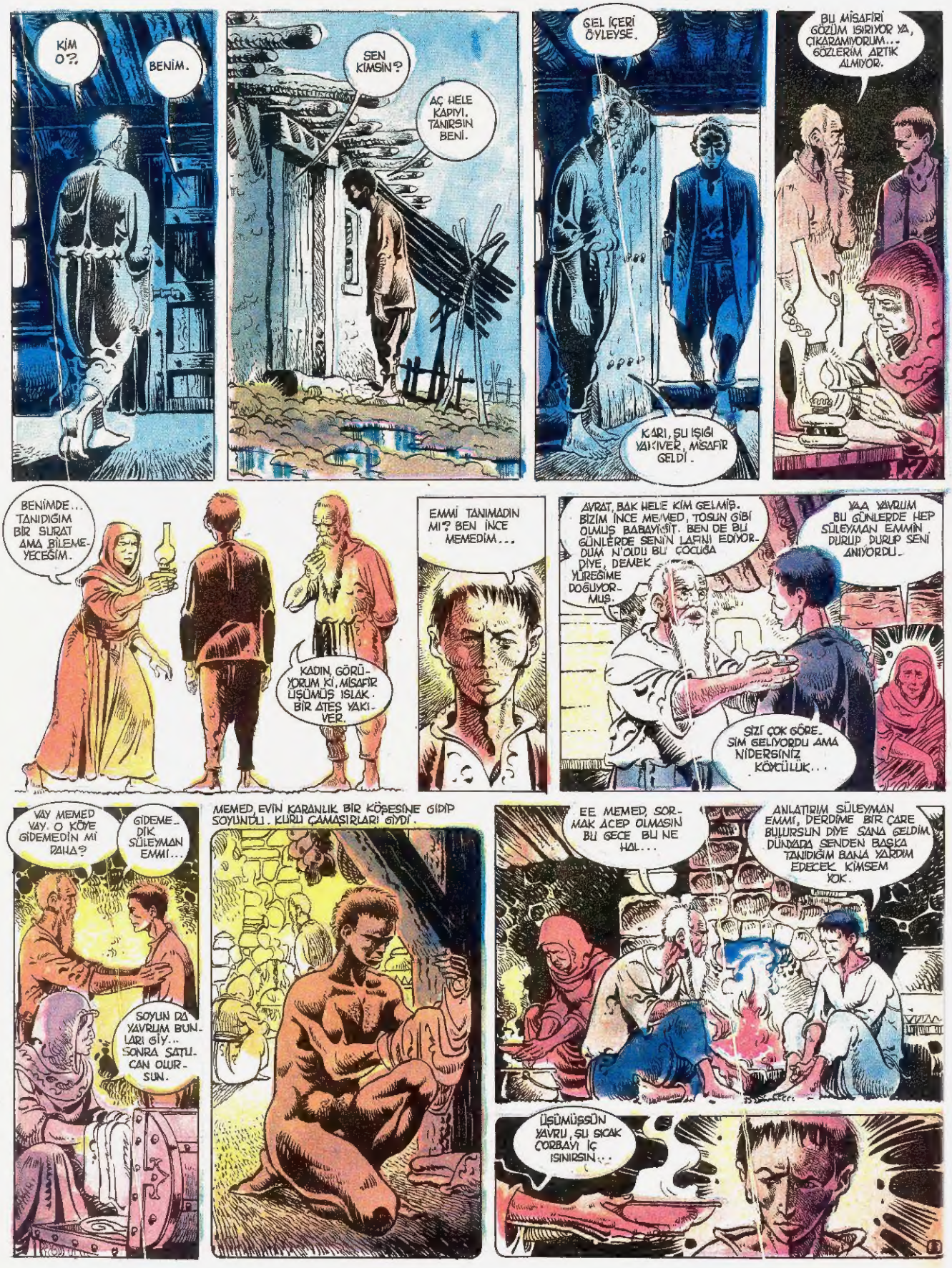
KİM O?.
BENİM.
SEN KİMSİN?
AÇ HELE KAPIYI. TANIRSIN BENİ.
GEL İÇERİ ÖYLEYSE.
KARI, ŞU IŞIĞI YAKIVER, MİSAFİR GELDİ.
BU MİSAFİRİ GÖZÜM ISIRIYOR YA, ÇIKARAMIYORUM... GÖZLERİM ARTIK ALMIYOR.
BENİMDE... TANIDIĞIM BİR SURAT AMA BİLEMEYECEĞİM.
KADIN, GÖRÜYORUM Kİ, MİSAFİR IŞŞÜMÜŞ ISLAK. BİR ATEŞ YAKIVER.
EMMİ TANIMADIN MI? BEN İNCE MEMEDİM...
AVRAT, BAK HELE KİM GELMİŞ. BİZİM İNCE MEMED, TOSUN GİBİ OLMUŞ BABAYİĞİT. BEN DE BU GÜNLERDE SENİN LAFINI EDİYORDUM N'OLDU BU ÇOCUĞA DİYE, DEMEK YÜREĞİME DOĞUYORMUŞ.
YAA YAVRUM BU GÜNLERDE HEP SÜLEYMAN EMMİN DURUP DURUP SENİ ANIYORDU.
SİZİ ÇOK GÖRE. SİM GELİYORDU AMA NİDERSİNİZ KÖYCÜLÜK...
VAY MEMED VAY. O KÖYE GİDEMEDİN Mİ DAHA?
GİDEMEDİK SÜLEYMAN EMMİ...
SOYUN DA YAVRUM BUNLARI GİY.. SONRA SATUCAN OLURSUN.
MEMED, EVİN KARANLIK BİR KÖŞESİNE GİDİP SOYUNDU. KURU ÇAMAŞIRLARI GİYDİ.
EE MEMED, SORMAK ACEP OLMASIN BU GECE BU NE HAL...
ANLATIRIM SÜLEYMAN EMMİ, DERDİME BİR ÇARE BULURSUN DİYE SANA GELDİM. DÜNYADA SENDEN BAŞKA TANIDIĞIM BANA YARDIM EDECEK KİMSEM YOK.
IŞŞÜMÜŞSÜN YAVRU, ŞU SICAK ÇORBAYI İÇ ISINIRSIN...

İNCE MEMED SICAK ÇORBA TASINI ELİNE ALINCA YILLAR ÖNCE AYNI OCAĞIN KÖŞESİNDE ÇORBA İÇİŞİNİ HATIRLADI, O ZAMAN YALNIZDI, KORKUYORDU, ŞİMDİ CESUR, KARARINI VERMİŞ, DÜNYASI YIRTILMIŞ, HÜR OLMANIN TADINI ÇIKARIYORDU... YAPTIĞINA HİÇ PİŞMAN DEĞİLDİ..

DE ANLAT BAKALIM MEMED, NELER YAPTIN?

ABDİ'Yİ DE ÖLDÜRDÜM, YİĞENİNİ DE.

?!!

NE ZAMAN?

BU GÜN, KARANLIK KAVUŞURKEN.

DOĞRU MUSUN MEMED? HİÇ ADAM ÖLDÜRMÜŞ HALİ YOK SENDE.

OLDU BİR KERE, NE YAPALIM, KADER BÖYLE İMİŞ...

MEMED HER ŞEYİ ANLATMAYA BAŞLADI. ABDİ'NİN BİTMEZ TÜKENMEZ ZULMÜNÜ ....

FAKAT ABDİ AĞANIN HATÇE'Yİ YİĞENİ VELİ'YE İSTEYİP NİŞANLAYIŞINI...

...HATÇE'YLE SEVİŞMELERİNİ, ONU KASABAYA GÖTÜRMEYE KARAR VERİŞİNİ.

...YAKALANIŞLARI... VE ABDİ İLE YİĞENİNİ VURUŞUNU....

...VE BİR GECE HATÇE'Yİ ALIP KAÇMASINI....

...OLUP BİTENİ İNCEDEN İNCEYE SÜLEYMAN'A ANLATTI.

ELİNE SAĞLIK YAVRUM, İYİ YAPMIŞSIN. ŞİMDİ NE YAPMAYA NİYETLİSİN?

GİDİP HÜKÜMETE TESLİM OLMAYACAĞIM HER HALDE.. DAĞA ÇIKACAĞIM...

SEN HELE BU GÜN YAT, GERİSİNİ YARIN DÜŞÜNÜRÜZ.

BENİ BURADA KIŞTIRMASINLAR.

KİMSENİN AKLINA GELMEZ ADAMI VURUP DA, GİDİP BURNUNUN DİBİNDEKİ KÖYDE SAKLANACAĞIN...

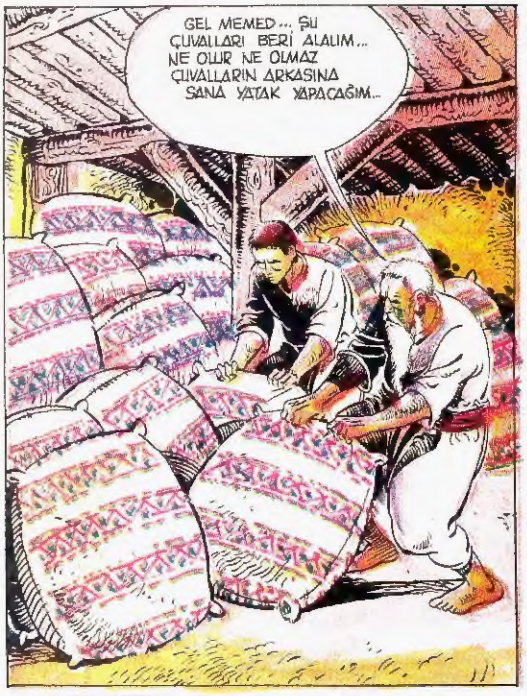
GEL MEMED... ŞU ÇUVALLARI BERİ ALALIM... NE OLUR NE OLMAZ ÇUVALLARIN ARKASINA SANA YATAK YAPACAĞIM..

DE GİR YAT... İSTERSEN BİR AY YAT... KİMSE SÜPHE ETMEZ.

BANA BAK MEMED'İN YATAĞINI ÇUVALLARIN ARKASINA YAPTIM GELİNE, OĞLANA KİMSEYE ONUN BİZE GELDİĞİNİ SÖYLEME.
OLUR.

MEMED BİR ZAMAN YATTIĞI YERDEN HATCE'Yİ DÜŞÜNDÜ... ABDİ AĞA HİÇ BEKLEMİYORDU BUNU. KEL VELİ'NİN KANLAR İÇİNDE TOPRAĞA YUVARLANIŞINI DÜŞÜNDÜ.
BİR ADAM GÖRMÜŞTÜ O SIRADA. BÜYÜK BİR KEDER İÇİNDE KIVRANDIĞI BELLİ OLUYORDU. BUNA AKIL ERDİREMEDİ. KİMDİ BU ADAM?..

SABAHLEYİN...
KÖYÜ KOLAÇAN ETTİM, ABDİ'NİN VURULMA HABERİ GELMİŞ BİLE... BELKİ BURAYI DA ARARLAR... BU GECE DAĞA ÇIKIP EŞKIYAYI ARAYACAĞIZ...

DELİ DURDUNU ÇETESİNE GÖTÜRECEĞİM SENİ... BU DELİ DURDU BİZE AKRABA GELİR. BENİM ÇOK İYİLİĞİMİ GÖRDÜ. SENİ KORUR. ONUN YANINDA FAZLA EYLEŞME, İTİN BİRİDİR. EŞKIYA DEĞİL SOYGUNCU HIRSIZDIR. FAZLA YAŞATMAZLAR ONU DAĞDA.. YERİNİ YAP, AYRILMAYA BAK ONUN YANINDAN..
DELİ DURDUNUN ÇETESİ BÜYÜK MÜ?

DELİ DURDU BEŞ YILDIR DAĞDAYDI. BÜTÜN KÖYLÜLER ELİNDEN ZAR AĞLIYORDU... YAKALADIĞINI DONUNA KADAR SOYMAKLA ÜNLÜYDÜ... KÖYLÜLERDEN BİRİ ONA YATAKLIK YAPARDI. SÜLEYMAN GİTTİ ONU BULDU..
O DELİ İTİN YERİNİ ÖĞRENDİM... DUMAN TEPESİNDEYMİŞ. BU DELİYE ÇOK GÜVENİYORUM YA, NEYSE.. BENİM HATIRIMI SAYAR.

NE KADAR İPTEN KAZIKTAN KURTULMUŞ İT VARSA ONUN BAŞINDA... SEN OLMASAN ONUN YÜZÜNE BİLE BAKMAZDIM. BU DELİ DURDU YİNE DE İYİ ÇOCUKTUR. KÖYLÜSÜ BOZDU ONU. MİSAFİR EDİP CANDARMA TUZAĞINA DÜŞÜRDÜLER.

... O GÜNDEN SONRA AZDI... SEN PİŞECEKSİN MEMED. ÇETEYLE CANCİĞER OLMA. AĞIR OL. TESİRİN O ZAMAN İYİ OLUR. İNSANI HAREKETLERİYLE ÖLÇ.

DAĞIN HAPİSHANEDEN FARKI YOKTUR. İKİ YERDE DE REİSLER VARDIR. GERİSİ KULDUR. SEN REİS OLACAKSIN, ÖTEKİLERİ KÖLE GİBİ KULLANMA. DELİ DURDU SANA MAVZER VERİR. GERİSİNİ DE SEN YAVAŞ YAVAŞ TEMİN EDERSİN... FAKAT DEDİĞİM GİBİ O İTİN YANINDA FAZLA EYLEŞME... NE YAZIK Kİ BU YANLARDA BAŞKA ÇETE YOK.

DELİ DURDU, AKSÖĞÜT KÖYÜNDENDİ... SÜLEYMAN ONU ÇOCUKLUĞUNDAN TANIRDI. BABASI HARPTE ÖLÜNCE ONLARA YARDIM ETMİŞ, AÇLIKTAN ÖLMELERİNİ SAĞLAMIŞTI. FAKAT SÜLEYMAN KORKUYORDU... DELİ DURDU DOSTLUK, AKRABALIK BİLMEZDİ. AKLINA ESERSE OĞLANI VURUVERİRDİ. ÇOCUKLUĞUNDAN BERİ İT OĞLU İTİN TEKİYDİ. YAKMADIĞI EV, YIKMADIĞI YUVA KALMAMIŞTI.

BİRE MEMED, SEN ŞİMDİ EŞKIYA OLUYORSUN GAYRI. GELİP BİZİM EVİ BASMA EMİ?

ÖNCE SİZİN EVİ SOYARIM. EŞKIYALIĞIN SANINDADIR. BEN DELİ DURDU'NUN ÇETESİNDEN DEĞİL MİYİM?

BAK HELE...

MEMEDİM HER HANGİ BİR ADAMI ÖLDÜRSEYDİN, SENİ DOĞRU KENDİ ELLERİMLE HÜKÜMETE TESLİM EDERDİM...

BEN DE BAŞKASINA KIYAMAZDIM ZATEN.

BAK, İNCE MEMED SUÇSUZ BİR ADAMI PARASI İÇİN ÖLDÜRÜRSEN İKİ ELİM YAKANDA OLSUN.

BUNDAN SONRA İNSAN ÖLDÜRMEYE, CESTM.

EĞER BİR ABDİ AĞAYA DAHA RASTLARSAN ONU DA ÖLDÜRMEZSEN GENE ELİM YAKANDA OLSUN. YÜZ TANE DE ABDİ AĞA GÖRSEN YÜZÜNÜ DE ÖLDÜRECEKSİN.

SÖZ.. YÜZ TANE DE BULSAM, YÜZÜNÜ DE..

BÜTÜN GECE DURMADAN DAĞA TIRMANDILAR. HAVA GİTTİKÇE AĞAÇ, ÇİÇEK, OT KOKUYORDU...

DUMAN TEPE'NİN SİVRİSİNE GELİNCE DURDULAR...

OF KOCALIK OF... VAY GENÇLİK VAY... İNCE MEMED ÇIKAR TABANCANI DA ÜÇ EL ATEŞ ET...

DAN DAN DAN

DAN

VAY DİZLERİM VAY! HADİ YAVRUM ORAYA DOĞRU YÜRÜYELİM...

DAN DAN

6

ÖYKÜ

BİR KARAKAÇANIMIZ VARDI

MUZAFFER İZGÜ

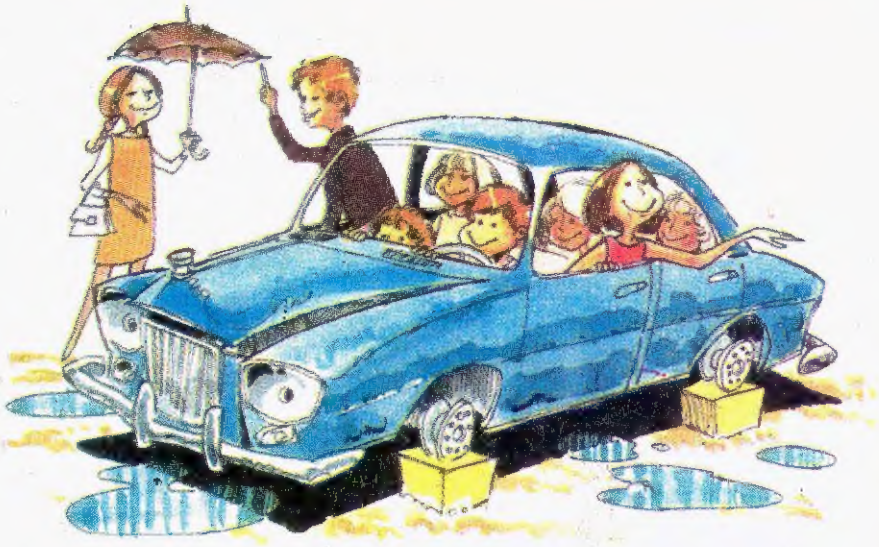

ESKİ araba orada, o arsada, sanki burnunu yandaki apartmanın duvarına yaslamak istemiş de yaslayamamış gibi ardı kalkık, önü çökük dururdu. Rengi karaydı. Daha doğrusu renginin kara olduğunu yağmur yağdığı zamanlar anlardık. Yağmur bu eski, bu terkedilmiş arabayı ıslatır, orasında burasında, yağmurdan, yaştan kendini koruyabilmiş kara boya parçaları ortaya çıkardı. Ön tekerlekleri yoktu. Arkadaki tekerleklerinde, yer yer yarılmış lastikler vardı. Ama onların da havası inmişti. Kimi günler, çocukların açık bıraktığı kapısı yelin etkisiyle bir ileri bir geri gider, gıcır gıcır öterek, bir türkü söylerdi.

Çocuklar:

— Ötüyor yine bizim Karakaçan, derdik...

Adı Karakaçan'dı...

— Öter, derdik ardından, bize gittiği yolları, gezdiği yerleri anlatmak istiyor. Bir zamanlar kendinin de araba olduğunu söylemek istiyor.

Bu terkedilmiş arabayı çok severdik. Öyle ki, birbirine bir gün sonrası bir oyun için söz veren arkadaşlar:

"Karakaçan'ın başında buluşalım" derlerdi.

Ama Karakaçan'ın başına oynamak için varınca, tüm başka oyunları unutur, içine doluşurduk. Bilmem başka terkedilmiş arabaları ama, biz Karakaçan'ınımızı korurduk. Bir kezinde adamın biri ön tamponunu sökmek istemişti de, tüm çocuklar:

— Olmaz amca olmaz, demiştik.

Pencerelerinde cam yoktu, biz naylon çekmiştik. Oturacak yerleri yoktu, ama biz oturacak yerler yapmıştık. Sürücü koltuğu yoktu, ama ona öyle bir koltuk uydurmuştuk ki, oturanın kalkası gelmezdi hiç üstünden...

Ah ah, ah, en sevdiğimiz de direksiyon simiti idi. Bu kara simite sokağımızın hangi çocuğu yapışmamıştır ki, hangi çocuğu bu kara simiti, düt düt, diyerek döndürmemiştir ki? Kaç çocuk bu kara simitin başında saatlerce vıın vıın, diye ötmemiştir ki? Ya sürücü koltuğunun yanındaki koltuk? Onu da İhsan getirmişti, eski, orasından burasından yayları çıkmış, bezi partallaşmış bir koltuktu. Buraya oturan, sürücü yardımcısı olurdu. Ayşe, babasından bilet koçanlarını getirirdi. Kim bu koltuğa oturmuşsa, az sonra kalkar, arkada oturanların arasında dolaşırdı:

— Bilet, bilet, diye...

Taştan paralar verirdik biletçiye. En yakın semt bir taş'tı, öteki semtler iki taş'tı...

— Nereye?

— Karaköy...

— Bir taş...

Cırt, bilet kesilir elimize tutuşturulurdu.

— Nereye?

— Beşiktaş'a...

— İki taş...

Yağmur yağdığı günler ne hoşumuza giderdi, tüm çocuklar sıkış tepiş doluşurduk içine. İşte o zaman biletçi bağırırdı:

— İlerleyelim baylar bayanlar, dışarıda yolcu kaldı.

Yağmur taneleri Karakaçan'ın bilmem kaç yıllık damında tıpır tıpır öterken, biz tüm çocuklar bir şarkı tuttururduk.

Annelerimiz bilirlerdi, yağmurda bizi aramazlardı. Biz hepimiz Karakaçan'ın içindeydik. Şemsiyesiyle gelen bir anne, çocuğunu eliyle koymuş gibi Karakaçan'ın içinde bulurdu.

Yağmur dinerken, biletçi çeşitli durak adları söylerdi. Çocuklar, birer ikişer iner, ama az sonra yine arabanın içine doluşurduk. Şayet bir kız çocuğu ayakta kalmışsa, birimiz bağırırdık:

— Bayana yer verelim lütfen!..

En çok da Nesrin yapardı yaşlı kadın öyküntmesini. Arabanın yanına yaklaşır, biletçiye sorardı:

— Evlâdım Sirkeci'den geçer mi?

Biletçi bağırırdı:

— Geçer hanım teyze!..

Nesrin, belini tuta tuta arabanın içine girerdi. Hepimiz gülüşürdük. Sonra birkaçımız birden kalkar:

— Buyur nine, buyur nine! diye ona yer verirdik.

Ali, göğsüne demirden yuvarlak bir şey takar, gazi olurdu. Eline de bir baston alırdı. O arabanın içine biner binmez hepimiz ayağa kalkar:

— Buyur Gazi dede, derdik...

Salt yağmurun Karakaçan'ımızı yıkamasını beklemez, bazen biz de yıkardık. Evlerimizden bezler getirirdik, kovalarla su taşırdık, içini dışını bir güzel yıkar, silerdik.

Bazen belediye otobüsü değil, kentler arası işleyen otobüs olurduk. Kimimiz Ankara yolcusu, kimimiz Adana yolcusu, kimimiz Sivas yolcusu olurduk. Otobüsümüz kentler arası işleyince sürücü koltuğuna şişman Kandemir'i oturturduk. Kandemir, sürücü koltuğuna oturunca:

— Ben bu otobüsü göbeğimle bile yönetirim, diyerek göbeğini direksiyona dayayıp, sallar, bizi güldürürdü...

Gününe göre, kim sürücü yardımcısı olmuşsa, bir küçük şişenin içine doldurduğu suyu, kolonya diye avcumuza dökerdi. Bazen elimize bisküvi parçaları da konurdu...

Şişman Kandemir, ınlar, düt düt diye bağırır, sonra ardından:

— Ankaraaa! diye ünlerdi...

Ankara'da inecek yolcular iner, sonra otobüsümüz Adana'ya devinirdi.

Sıcak yaz günleri de en büyük eğlencemiz Karakaçan'dı. Yaz gelince pencerelerindeki naylonları söker atardık. Hattâ içindeki kendi yaptığımız koltukları dışarıya çıkarır, içine yolluk sererdik. Bağdaş kurar üzerine otururduk... Çok sıcak yaz günlerinde Kandemir yine göbeğiyle Karakaçan'ı yönete yönete bizi uzaklara, kimsenin gitmediği kıyılara götürürdü. Orada denize girerdik. Sokağımızdaki ağaçlar budanınca, dal parçalarıyla arabamızı süsler, bu kez törende konvoya katılmış gösteri arabası olurduk. Önüne de bir yazı yapıştırırdık. İlhami'nin yazısı çok güzeldi, o yazardı sokağımızın adını kâğıt üzerine... Ön tarafına, iki yana al bezlerden, ak bezlerden bayraklar koyardık...

Kimi gün cankurtaran olurdu bizim Karakaçan... Hüsniye, ağır hasta olurdu, Kenan da babası... Hüsniye'yi arabanın arkasına koyar, ondan sonra hepimiz bir ağızdan:

— Daa diii... daaa diii daaa diii! diye bağırırdık.

Düşlerimize girerdi Karakaçan.

Okulda konumuz olurdu Karakaçan.

Ondan uzaklaştık mı, özlemimiz olurdu Karakaçan...

Ufacık çocuktum, ağabeyim beni içine bindirmişti. Ağabeyim büyüdü, binmez oldu, ben küçük kardeşimi bindirmeğe başladım.

Ah ah ah!..

Gitti Karakaçan... Yok yok yürüyüp gitmedi. Zavallı nasıl yürüsün... Birileri geldiler, duyduk, o arsaya ev yapılacakmış. Apartman dikilecekmiş. Baktılar, ölçtüler, biçtiler, en çok da bizim Karakaçan'ın yanında durdular. Sonra gittiler...

Bir sabah sokağımız çınladı, çın çın öttü çocuk sesleriyle:

— Gidiyor, götürüyorlar!..

Karakaçan'ımızın önünden zincirler bağladılar, askıya aldılar. Kocaman bir kurtarma arabasının ardına bağladılar. Kurtarma arabası Karakaçan'ı yerinden oynatmak isterken, tüm çocuklar ardından yapıştık:

— Olmaz olmaz, götüremezsiniz, dedik...

Karakaçan da bağırdı, "Gacırt, etti, gıcırt, etti", tozunu döktü, pasını döktü, kapısı açıldı, yapıştı yere, direndi, "Gitmem de gitmem" dedi. Ama kurtarıcı çok güçlüydü. Bir yekindi, bir daha yekindi, zavallı Karakaçan tangur tungur boyun eğdi... Kaldırımdan inerken kurtarıcıya çok zorluk çıkardı ama, kurtarıcı aldırmadı, yüklendi gaza, yüklendi gaza...

Gitti... Karakaçan gitti, yolu çize çize gitti... Bize, "İşte yolum, çizdiğim yol, tutun bu yolu ardımdan gelin" dedi sanki... Bir süre ardından koştuk, kimimiz kapısına, kimimiz damına, kimimiz çamurluğuna dokunduk.

Ama o gitti...

Sanki el salladı bize köşeyi dönerken penceresine çaktığımız naylonla. Naylon, şapır şıpır vuruyordu iki yana... "Hoşça kalın, hoşça kalın!" diyordu...

şiirler

mehmet vasfi saral

AKIL

Açmazsan,
Gözleri kapamak gibidir
Doğaya..
Boş bir kap gibidir
Musluğu akıtmazsan,
Beyaz bir kâğıt gibidir.
Yazmazsan...
Külçe altın gibidir
İşlemezsen...
Yakmazsan, kül olur
Ateş olmadan.
İşlemezsen toprağı,
Saçmazsan tohumu
Ürün alamazsın.

RENK

Her insan bir değerdir.
Gökkuşağına benzer,
Orada birbirini tamamlar
Renkler...
Ali'nin yeteneği sarıysa,
Ayşe'ninki mordur.
Veli'ninki maviyse,
Fatma'nınki kırmızıdır.
Her insan diğerinden farklıdır.
Onun için eğitimciler,
O farklı rengi bulup,
İpliği o renge boyarlar.

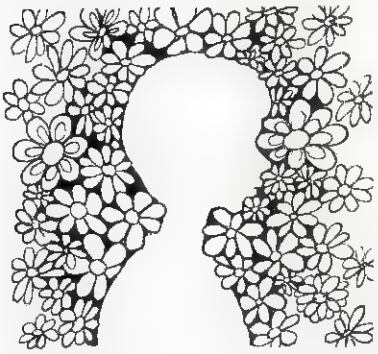

OLUŞUR

İnsan beyni,
Radyo gibi,
Teyp gibi,
Televizyon gibi,
Bilgisayar gibi...
Küçücük bünyesine sığdırır
Koskoca dünyayı...

O,
Mikroskoba, teleskoba,
Türbine benzer...
O küçücük beyinde
Yanar, büyür
Yeni yeni
Dünyalar oluşur...

edebiyat sevgisi

selim ileri

ANADOLU'DA BİR «YABAN»

10 ARALIK 1979 tarihli sayımızda, Reşat Nuri Güntekin'in "Çalıkuşu" adlı ünlü romanında, bir İstanbul kızı olan Feride'yi nasıl Anadolu'ya geçirdiğini, böylelikle o gününün okuruna Kurtuluş Savaşı'nın coşkusunu nasıl aşıladığını anlatmaya çalışmıştım. Hatırlanabileceği gibi, sözkonusu yazıyı noktalarken şöyle diyordum: "Feride'yle birlikte bir kez daha yurdumuza eğilmemiz gerekmez mi? Bugünün koşulları da, Feride'nin taşığıdı coşkun ruhu, özveriyi gereksindirmiyor mu dersiniz?"

İnsanlar yurt sevgisini hissettikçe dünya sevgisini de hissederler. Dünyayı ve insanlığın tümünü sevmekse, bizi sonsuz barışa, uygarlığa, toplumsal hayatın ortaklaşa paylaşılmasına götürür. Ama; bunun gerçekleşebilmesi için gerçekliklerin, toplumsal koşulların açık seçik irdelenmesi gerekir. Edebiyat, bir yanıyla da böylesi bir görev yüklenir. Kimi zaman en acı gerçeklikleri, okuru hiç yumuşatmaksızın dile getirir. Bu yoldan da okuru savaşıma çağırır.

YAKUP Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban" adlı romanında uygulanan anlatım tekniği, yukarıda özetlemeye çalıştığım türdendir. Romancı, ülkenin somut koşullarını gözler önüne sermeyi denemiş, böylelikle bu koşulların ne gibi acılara yol açtığını yansıtmıştır...

"Yaban", "Çalıkuşu"ndan sonra, hem de epey sonra yazıldı. Artık Kurtuluş Savaşı sona ermişti. Ülkede yeni bir düzen kurulmuştu. Devrimler, yenilikler arka arkaya sıralanıyordu. Ama kâğıt üstündeki bu tasarımlarla somut koşullar birbirine ne kerte denk düşüyordu? Yakup Kadri, ülkenin içinde bulunduğu acılardan etkilendiği için yazıyordu "Yaban"ı ve kitabın önsözünde, romanını "Çölde bir feryat" diye tanımlıyordu.

Dediğim gibi, "Yaban" Kurtuluş Savaşı üzerine yazılmış ilk romanlardan biri sayılamaz. Bu yüzden de Yakup Kadri, "Çalıkuşu"na oranla daha "eleştirel gerçekçi" davranabilmiştir.

ROMAN, paşa çocuğu Ahmet Celâl'in eri Mehmet Ali'nin köyüne sığınmasıyla başlar... Mehmet Ali'nin köyünde herkes savaşa, bağımsızlık kavgasına karşı ilgisiz bir tutum içindedir. Ulusal bağımsızlık bilinci paşa çocuğu Ahmet Celâl'de belirmiştir bir tek. Niye böyle olmuştur bu? Çünkü köylü, yoksul koşullarda yaşadığından, ekmek kavgasına düştüğünden sorunun tüm yönsemelerini bir arada kavrayamamaktadır. Yaşamın gündelik zorunlu ihtiyaçları, köylünün bakışını yüzyıllardan beri daraltmıştır. Dahası köylü, yeniden askere alınmanın tasasına düşmüştür. Ve köylü, kendilerini yeniliklere çağıran aydını bir "yaban" olarak değerlendirir. Roman, Ahmet Celâl'in yıkılışları üzerine kuruludur. Bu genç Türk aydını, o güne dek tanımadığı köylüsü karşısında eziklik duyar, ülkenin dörtbir yanında insanların aydınlanması gerektiği bilincine varır.

Köylü-aydın karşıtlığı daha sonra Türk romanında pek çok kez işlenmiştir. Yazarlarımız, ülkenin tüm bölgelerinde bir eğitim ve öğretim eşitliğinin sağlanması gerektiğini defalarca yinelemişlerdir. "Yaban" Bu açıdan da yol açıcı bir roman olma niteliği taşır.

"Yaban"ın bir başka özelliğiyse, bu yapıtın aydınlara yöneltilmiş bir eleştiriyi de içermesidir. Aydınlar, Türk köylüsünün bilgisizliğinden, ekonomik güçlüklerinden sorumludurlar. Ahmet Celâl, tıpkı Feride'nin ilk kez Zeyniler köyüyle karşılaşıp, bu köyü o güne kadar resimlerini gördüğü köylerden hiçbirine benzetememesi gibi, köy ve köylü karşısında çok uzak çağrışımlardan yardım umar. Türk köylüsünün somut koşullarından habersiz bu aydın kimliği, doğayı ve töreyi, daha önceleri okuduğu dünya klasikleriyle betimlemek ve tanımlamak yanılgısı içindedir.

İşte Ahmet Celâl kendisini Don Quijote'ye benzetir. Romanın kişilerinden köylü kızı Cennet, Homeros'un destanlarındaki söylencelik kızlar gibidir. Örnekleri çoğaltabiliriz.

Öte yandan Yakup Kadri, "Yaban"da, Ahmet Celâl'i dayanılmaz gerçekliklerle de karşılaştırır. Zeynep Ka-

YABAN

(. . .) Köyde, kış hazırlıkları bitip tükenmek bilmiyor. Soğanlar kurutuldu. Dibeklerde günlerce bulgur kırıldı. Buğdaylar öğütüldü, öğütüldü. Bunlardan deste deste yufkalar yapıldı. Derken kuru yemişlere sıra geldi. Aman, o ne kadar ceviz! Ahırlar, damlara, damların üstüne kadar saman yığınlarıyla dolu. Kadınlar, bir taraftan, taze tezek topaklarını duvarlara yapıştırıyor. Zeynep Kadının evi, eski Abdülhamit ricali (devlet adamları) gibi bu tunç renkli nişanlarla baştan başa donandı. Ve ne koku! Bütün doğa tezek kokuyor.

Zeynep Kadın, kızları ve gelinleriyle beraber, sabahtan akşama kadar, durmaksızın çalışıyor. Mehmet Ali'nin yavrusunu sokak kapısının eşiğinde bırakıp gidiyorlar. Bereket versin ki, çalıştıkları meydanlık bizim evin önüdür. Çocuk bağırmaya başlayınca anası koşup gelebiliyor. Çok defa, biz onunla eşikte arkadaşlık ederiz. (. . .)

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU

Dağarcık

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU

1889 yılında Kahire'de doğdu, 1974 yılında Ankara'da öldü. Yirminci yüzyılın en önemli romancılarından biri. Yapıtlarında tarih ve toplum olaylarını, çalkantılı dönemleri, siyasal bakış açılarını irdeledi. Tanzimat'tan başlayarak Atatürk Türkiye'sine uzanan bir zaman diliminde, ülkemizin kuşaklar arasındaki görüş farklarını, yaşama biçimlerini sergiledi. Öyküler, denemeler, anılar da yayımladı.

Romanları: "Kiralık Konak" (1922), "Nur Baba" (1922), "Hüküm Gecesi" (1927), "Sodom ve Gomore" (1928), "Yaban" (1932), "Ankara" (1934), "Bir Sürgün" (1937), "Panorama" (1953/54) "Hep O Şarkı" (1956).

dın, oğlu Mehmet Ali askere giderken ağlamaz; buna karşılık, bir karış toprağı elinden alınırken gözyaşlarını tutamaz.

YAZAR, yapıtında bu durumun nedenlerini aramaktan kaçınmamıştır. Ahmet Celâl ülke gerçeklerini, savaşı, ulusal kurtuluşu düşündükçe kendi hayallerinden, düşlerinden uzaklaşır ve gerçekçi bir mantıkla köylünün sorunlarına eğilir. Şimdi, bütün ruhuyla ülkenin ve köylünün kalkınmasını dilemektedir. Kendi "yabanlığı" ancak bu aşamadan sonra ortadan kalkacaktır. Tersi düşünülürse aydınla köylü birbirine hep yabancı kalacak ve ülkede birlik, beraberlik sağlanamayacaktır.

Peki, aydın kimdir? Yakup Kadri, burada da "Çalıkuşu"ndan birkaç adım öteye gider. Aydınımızı, her türlü romantizmden uzak biçimde irdeler.

Aydın, bir çanak suda bir damla zeytinyağından başka bir şey değildir. Ahmet Celâl şöyle diyor kendisi için: "Ben, asıl ben, bu toprağın malı olmayan ve hepsi dışarıdan gelen maddeler, öğelerle yuğrula yuğrula neredeyse sınai (sanayi ile ilgili), neredeyse kimyasal bir şey halini almışım."

Ahmet Celâl, usul usul sorunları kavrar. Türk köylüsünün Kurtuluş Savaşı karşısında aldırışsız kalışının bellibaşlı nedeni ekonomik koşullardır: Burada (köylerde), zaten yüzyıllardan beri herkes tek tek kendi yaşamasının mücadelesi içine düşmüştür... Bu yüzden düşmanla işbirliği kuranlar bile bilinçsizdir...

YAKUP KADRİ, düşmanla işbirliği kuran kişileri alışılageldiği biçimde sergilemez. İşin içine gericilik-ilericilik ayırımını katmaktansa, ekonomik özellikleri vurgular. Bu yüzden "Yaban", Kurtuluş Savaşı romanlarının çoğuna (özellikle o günlerde coşkuyla yazılmış olanlara) oranla, eleştirel gerçekçiliği daha bir derlitoplu biçimde okura ulaştırabilmiştir. Edebiyatımızın roman gelişimini gözlemleyeceksek, bu yapıta özel bir önem vermemiz gerekiyor. Çünkü Yakup Kadri, nesnel bir bakış açısından yola çıkarak, "Yaban"da duygusallığın üstüne yürür ve okurdan acı gerçeklikleri saklamaksızın, ülkenin o günkü koşullarını saptar.

Biz, bugün, yazıldığından yaklaşık kırk beş yıl sonra "Yaban"a eğildiğimizde, bu acı gerçekliklerin kaçının değiştiğini de düşünmek zorundayız. Köylerimiz bilginin ve bilincin aydınlığına kavuştu mu? Çok önemli bir soru bu. Yanıtlamadan güzel ve ışıklı bir yarından söz açmak, herhalde olanaksız.

ŞİMDİ; özetlersek, "Çalıkuşu"nun Kurtuluş Savaşına katılma coşkusu yaratmak amacıyla romantizmden yararlandığını, buna karşılık, savaş sonrası yazılmış "Yaban"ın, ülkenin somut gerçekliklerini belgelemek amacı güttüğünü söyleyebiliriz. Reşat Nuri de, Yakup Kadri de yurtsever bir amaçtan yola çıkıyorlar; ama değişik tutumlarla sonuca varıyorlar. Sonuç ise, ülkenin köklü değişimleri gereksindiği yolunda...

Haftaya, günümüzde yazılmış bir romanın, Anadolu-aydın ikilemini nasıl irdelediğini gözlemleyeceğiz. Yurt sevgisiyle dolu günler dilerim hepinize...

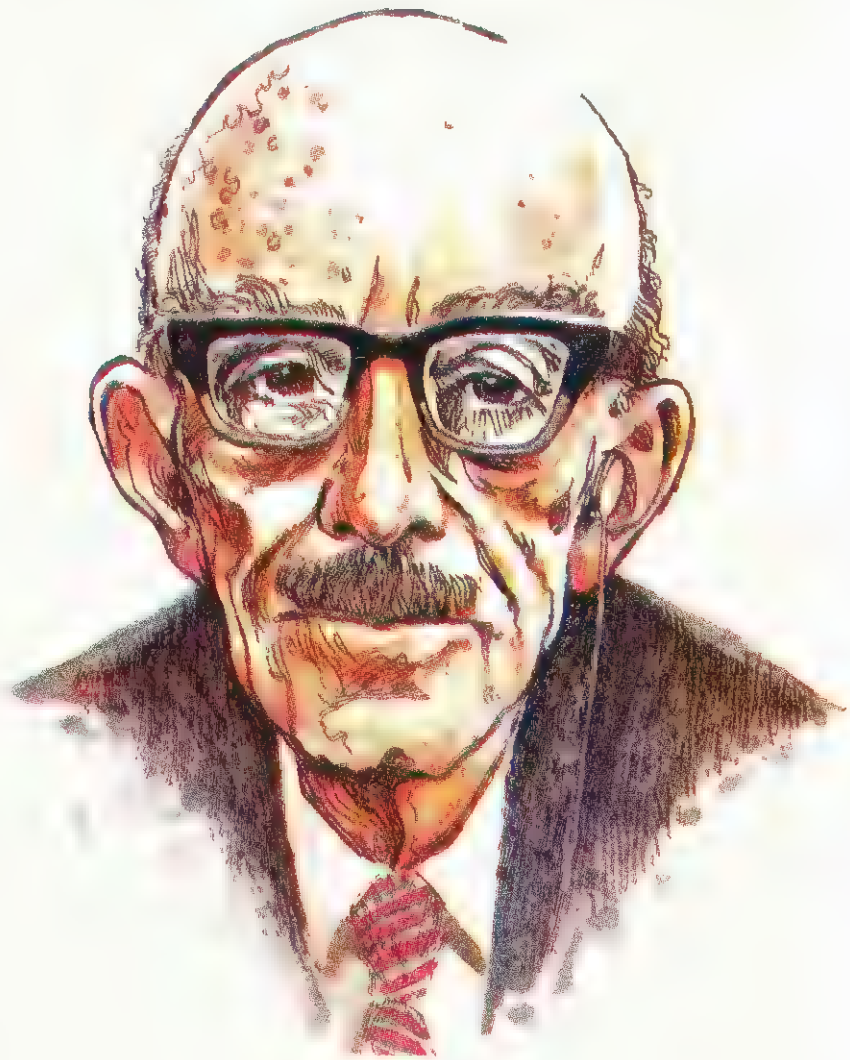

büyük yarışmamız

BİZE ÇOK GÜZEL ÖYKÜLER, ŞİİRLER, RESİMLER, KARİKATÜRLER GÖNDERİYORSUNUZ. İÇİNİZDEN DEĞERLİ SANATÇILAR ÇIKACAĞINA İNANIYORUZ. ÇALIŞMALARINIZI DEĞERLENDİRMEK AMACIYLA BİR YARIŞMA DÜZENLEDİK. BU YARIŞMAYA HEPİNİZİN KATILMANIZI BEKLİYORUZ.

KOŞULLAR:

1) Yarışma, ÖYKÜ, ŞİİR, RESİM ve KARİKATÜR olmak üzere dört dalda düzenlenmiştir.
2) 15 yaşından küçük her okurumuz bu yarışmaya katılabilir.
3) Dileyen okurumuz bu yarışmaya her dalda katılabileceği gibi, seçtiği bir tek dalda da katılabilir.
4) ÖYKÜ: Yarışmaya gönderilecek öyküler, en az 500 kelime olacak ve kâğıdın bir yüzüne okunaklı yazıyla yazılacaktır.
   ŞİİR : Şiirler istenilen uzunlukta olabilir. Kâğıdın bir yüzüne okunaklı yazıyla yazılacaktır.
   RESİM: Resimler renkli olacaktır. Kuruboya, suluboya, keçeli kalem ya da mumlu kalem kullanılabilir.
   KARİKATÜR : Karikatürler siyah-beyaz olacaktır. Beyaz kâğıt üstüne siyah mürekkeple ya da tükenmez kalemle çizilecektir.
5) Yarışmacılar, gönderdikleri öykü ve şiirlerin altına, resim ve karikatürlerin arkasına adlarını, yaşlarını, adreslerini yazacaklardır. Dileyenler fotoğraflarını da gönderebilirler.
6) Çalışma, en geç 15 Şubat 1980 tarihine kadar, şu adrese postalanacaktır.

MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
"YARIŞMA"
MİLLİYET YAYINLARI
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

ÖDÜLLER:

Her dalda ayrı ayrı şu ödüller dağıtılacaktır:

Birinciye	: 1000 liralık kitap
İkinciye	: 500 liralık kitap
Üçüncüye	: 300 liralık kitap
Dördüncüye	: 100 liralık kitap
Beşinciye	: 100 liralık kitap

SEÇİCİLER:

Yarışmaya katılacak çalışmalar, aşağıdaki sanatçılar tarafından değerlendirilecektir. (alfabe sırasıyla):

*

ŞİİR
YALVAÇ URAL
KEMAL ÖZER

RESİM
İSMAİL GÜLGEÇ
AYDIN ÜLKEN

ÖYKÜ
SELİM İLERİ
MUSTAFA ÖNEŞ

KARİKATÜR
ALTAN ERBULAK
MISTIK

halit kıvanç SİZLERLE

1980'DE NELER OLACAK?

SİZİN de gözünüzden kaçmamıştır. Her Aralık ayının son günleriyle her Ocak ayının ilk günlerinde, gazetelerde ya da dergilerde "Yeni yılda neler olacak?" diye yazılar çıkar. Daha doğrusu tahminler.. Dünyanın ünlü falcıları, yeni yılın kimlere şans getireceğini, kimleri üzeceğini, nerelerde ne gibi olayların doğacağını, sanki hepsi olmuş bitmiş de, üstelik onlar da gözleriyle görmüş gibi anlatırlar. Bunlara inananlar da çok olur.. Aslında gülünüp geçilecek türden yazılardır ya... Hani kabak çekirdeği niyetine eğlencelik gibi.. Ciddiye alınmaları, akla, mantığa sığmaz.. Düşünün ama.. Bir insan.. Sizin gibi, benim gibi bir insan.. Oturuyor, yarın olacak olayları bir bir anlatıyor. Nereden bilebilir? Nasıl bilebilir? Bugün bir futbol maçı tahmininde bile kesin sonuca yaklaşmak kolay olmuyor. Çok kuvvetli bir takım pek zayıf bir takımla oynuyor. Tahminlerin tamamı, kuvvetlinin zayıfı yeneceği şeklinde.. Fakat gelin görün ki, zayıf takım çıkıyor, tüm tahminleri ters çevirip kuvvetliyi yeniveriyor. Bir spor karşılaşmasında bile tahminler böylesine altüst olurken, olayları kaç ay önceden bilmek, hele hehe "Falan ülkede hükümet devrilecek, filan yerde ihtilal olacak, ünlü sinema yıldızı feşmekan şu hastalığa tutulacak, bilmem nerede büyük tren kazası olacak" demek, ne ölçüde inandırıcı... Ama insanoğlu inanmaktan yanadır. Birinin söylediğine yüzde yüz doğruymuşcasına inanıverir. İnanmakla kalmaz, başkasına da iletir, onu da inandırır. Yeni yıl tahminleri de böyle oluyor.

Ben çocukluğumdan beri böyle, insanların kaderini önceden kestirme işine pek inanmam. "Pek inanmam" diyorum ya. Eğlencelik türünden kahve falı baktırdığım olur.. Tabii mantıklı düşününce insan kendi kendine gülüyor: "Bir kahve fincanındaki telvelerin şekline bakıp da yarının işlerinin nasıl olacağını görmek doğru mu?" diye...

Dünyanın birçok yerinde pek ünlü falcılar vardır. Çok para da alırlar, size yarınınızı söylemek için.. Cam bir küre karşısında oturur, onu okşar, sonra da "Şöyle olacak, böyle olacak" diye atar, tutarlar.

Falcılara inanmak bir yana, çoğu kez kendi kendimizi inandırdığımız gariplikler de vardır. İşimiz ters gider. Kusuru o gün taktığımız kravatla ararır. "Haaa" deriz, "geçen gün de bu kravatı takmıştım. İşim gene ters gitmişti." Oysa becerisizliğimizden yahut çevremizdekilerin kötü davranışından ya da teknik bir aksaklıktan ötürü işlerimiz ters gitmişse, boynumuzdaki bilmem kaç santimlik kumaşın ne günahı vardır bunda? Ama deneriz. Denediğimize de inanır, daha doğrusu kendimizi inandırırız.

Yaşamımızı böyle tahminle, şansla, kaderle, kısmetle, onu bunu denemekle sürdürmekten kaçınmalıyız aslında.. Hayat bir piyango değildir. İnsanoğlu kendi çabasıyla, iyi niyetiyle, elde ettiği olanakları iyi kullanmakla kaderini değiştirebilir, şansını etkileyebilir. "İnsan talihini kendi yaratır" diyen sözde büyük gerçek payı vardır. Üstelik elini kolunu kavuşturup her şeyini kadere bağlamak, insanı ilkelliğe döndürür. Uygar kişi, aydın kişi, olayların nedenlerini daha iyi görebilir, onları engellemek için çaba harcayabilir. Ya da yön verebilir olaylara.. Gazetelerde "Bugürkü falınız" başlıklı köşeleri, burcunuza rastlayan falı okumayın filan demiyorum. Bir fantezi olarak okuyun sadece.. Yoksaaa falınızda "Bugün sağlığınız iyi değil" diye yazıyorsa, ilaç alıp yatağa girmeye kalkışmayın... Gelecek hafta sizlere şans, kader, kısmetle ilgili gülmeceler sunmaya çalışacağım. Arayalım bakalım. Neler bulunacak?

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

YAĞMUR

BEN yağmuru, çok çok şiddetli yağdığı zaman pek severim, çünkü o zaman okula gitmem, evde oturur elektrikli trenimle oynarım. Ama bugün yeteri kadar yağmıyordu, okula gitmek zorunda kaldım.

Ama biliyor musunuz, yağmur aslında her zaman eğlencelidir. Yağmur yağınca başımızı kaldırır, yağmur damlalarını içmek için ağzımızı açarız, su birikintilerinin içinde yürürüz, suya tekmeler savurarak arkadaşlarımızı ıslatırız, olukların altından geçeriz, su gömleğinizin içine girdi mi üşürsünüz tabii, en iyisi, oluklarm altından, sıkıca iliklenmiş bir yağmurlukla geçmektir. Ama bu yağmurun tek tatsız yanı şu: ıslanmayalım diye teneffüste bahçeye inmemize izin vermiyorlar.

Sınıfta elektrik ışığında çalışıyorduk, çok garipti, benim en çok sevdiğim şeylerden biri de camın üstünde aşağıya varmak için yarışan damlaları izlemektir. Onları birer ırmak sanırsınız. Sonra zil çaldı, öğretmen: "Şimdi aranızda konuşabilirsiniz ama yaramazlık yok" dedi.

Hepimiz bir ağızdan konuşmaya başladık, epey gürültü oldu, sesimizi duyurmak için çok yüksek sesle bağırmamız gerekiyordu, öğretmen içini çekti, kalktı, koridora çıktı, kapımızı açık bırakıp öteki öğretmenlerle söyleşiye girişti. Öteki öğretmenler bizimki kadar şirin değildir, bu yüzden öğretmenimizi fazla kızdırmamaya bakarız hep.

— Çocuklar, top oynayalım mı? diye sordu Toraman.

— Çıldırdın mı sen? Öğretmen kıyameti koparır, hem sonra mutlaka bir cam kırarız, dedi Sırım.

— Öyleyse pencereleri açalım, dedi Tınğır.

Bu çok parlak bir fikirdi, hepimiz pencereleri açmaya gittik. Elleriyle kulaklarını tıkayıp tarih dersini gözden geçiren Çarpım dışında. Deli bu Çarpım! Pencereyi açtık, çok hoştu, rüzgar sınıfa doğru esiyordu, su yüzümüze çarpıyordu, çok eğleniyorduk. Sonra bir çığlık duyduk. Öğretmen sınıfa girmişti.

— Çıldırdınız mı siz? Hemen kapatın şu pencereleri! diye bağırdı öğretmen.

— Öğretmenim, top oynayacaktık, diye açıkladı Tınğır.

Öğretmen top oynamamızın kesinlikle söz konusu olmadığını, hemen pencereleri kapatmamızı ve yerlerimize geçmemizi söyledi. Ama pencerelerin kenarındaki sıralar çok ıslanmıştı, her ne kadar suyun yüzünüze çarpması matrak olsa da üstüne oturmak hiç hoş değildir. Öğretmen kollarını havaya kaldırdı, çekilmez olduğumuzu ve kuru sıralara sıkışmamızı söyledi. Tabii o zaman biraz patırtı koptu, çünkü herkes oturacak bir yer arıyordu, bazı sıralarda beş arkadaş oturuyordu, oysa bir sırada üç arkadaştan fazla oldunuz mu çok sıkışırsınız. Ben Sırım, Toraman ve Dalgacı yla oturuyordum. Sonra öğretmen cetveliyle sırasına vurdu: 'Susun!' diye bağırdı. Kimse bir daha ağzını açmadı, tarih dersini gözden geçirmeyi sürdüren ve hiçbir şey duymayan Çarpım dışında. Zaten Çarpım sırasında tek başına oturuyordu, çünkü sınavlar dışında kimse bu öğretmenin pis kuzusunun yanına oturmak istemez. Sonra Çarpım başını kaldırdı, öğretmeni gördü ve sustu.

— Artık sesinizi duymak istemiyorum. Tek bir hatanızı görsem acımasız olacağım. Anlaşıldı mı? Şimdi

sessizce, daha akıllıca bir biçimde sıralara dağılın.

Hepimiz ayağa kalktık ve hiç konuşmadan yer değiştirdik, soytarılık yapmanın sırası değildi, öğretmen çok öfkeli görünüyordu. Ben Gümüş Dırdır, Dalgacı ve Lüplüp'le birlikte oturdum, çok rahat edememiştik çünkü Lüplüp korkunç yer kaplar ve her yere ekmek kırıntıları döker. Öğretmen hepimize şöyle bir baktı, derin derin içini çekti, sonra yine dışarı çıkıp öteki öğretmenlerle söyleşiye daldı.

Gümüş kalktı, kara tahtanın önüne gitti, tebeşirle bir adam çizdi. Adam burunsuz da olsa çok matraktı. Sonra Gümüş resmin altına: "Dırdır hıyarın tekidir" diye yazdı. Hepimiz çok güldük. Yine dersini gözden geçiren Çarpım'la Dırdır dışında. Dırdır kalktı, Gümüş'e bir tokat atmaya gitti. Gümüş tabii kendini korudu. Hepimiz daha yeni ayaklanıp bağırmaya başlamıştık ki öğretmen koşarak geldi. Yüzü kıpkırmızı, gözleri kocaman olmuştu. En aşağı bir haftadan beri onu bu kadar kızgın görmemiştim. Tahtayı gördüğünde daha da beter oldu.

— Bunu kim yaptı? diye sordu öğretmen.

Gümüş yaptı, dedi Çarpım.

— Pis muhbir, şimdi sana tokadı atarım, diye bağırdı Gümüş.

Yaşa Gümüş! Vur! diye bağırdı Dırdır.

O zaman korkunç bir şey oldu. Öğretmen fena halde sinirlendi, cetveliyle bir sürü kez sırasına vurdu. Çarpım ağlayıp bağırıyordu, kimsenin kendisini sevmediğini, bunun haksızlık olduğunu, herkesin kendisini sömürdüğünü, öleceğini, annesine babasına bizleri şikâyet edeceğini söyledi. Herkes ayaktaydı, herkes bağırıyordu, çok eğleniyorduk.

— Oturun! Son kez söylüyorum, oturun! Sesinizi duymak istemiyorum! Oturun! diye bağırdı öğretmen.

Biz oturduk. Ben Sırım, Dırdır ve Tınğır'la aynı sıradaydım. Müdür sınıfa girdi.

— Kalkın! Dedi öğretmen.

— Oturun! dedi müdür.

Müdür bize baktı, sonra öğretmene döndü:

— Burada ne oluyor? Öğrencilerinizin bağrışlarını bütün okul duydu. Olacak şey değil! Hem sonra neden her sırada dört beş kişi var? Öteki boş sıralar ne oluyor? Herkes sırasına dönsün! dedi müdür.

Hepimiz kalktık ama öğretmen müdüre ıslanan sıraların hikâyesini anlattı. Müdür çok şaşırmış göründü, peki tamam, bıraktığımız yerlere yeniden dönmemizi söyledi. Ben Lüplüp, Dalgacı, Sırım, Tınğır ve Toraman'ın yanına oturdum. Ama hiç rahat değildik. Müdür parmağıyla kara tahtayı işaret etti:

Bunu kim yaptı? Çabuk söyleyin! dedi.

Çarpım'ın konuşmasına fırsat olmadı, Gümüş ayağa kalktı, ağlayarak bunun kendi suçu olmadığını söyledi.

— Pişmanlık duymak ve yaş dökmek için artık çok geç dostum. Çok kötü bir yoldasınız. Bu yolun sonu zindandır, haberiniz olsun. Ama ben sizi kaba sözler kullanmaktan, arkadaşlarınıza hakaret etmekten caydırmasını bilirim. Bu tahtaya yazdığınızı beş yüz kere defterinize yazacaksınız, anlaşıldı mı? Sizlere gelince... Artık yağmur dindi ama siz bugün hiç bir teneffüste bahçeye inmeyeceksiniz. Disipline saygı ne demekmiş öğrenirsiniz. Öğretmeninizin denetimi altında sınıfta oturacaksınız.

Müdür gidince Gümüş ve Dırdır la sıramıza oturduk, öğretmenin gerçekten çok tatlı olduğunu, kendisini bazen deli etmemize karşın bizi yine de çok sevdiğini söyledik birbirimize. Bugün bahçeye inemeyeceğimizi öğrenince çünkü, hepimizden çok o üzüldü!

MİLLİYET ÇOCUK KULÜBÜ

"Milliyet Çocuk Klübü"ne üye olan arkadaşlar gün geçtikçe artıyor sevgili okurlar. Tum, "Milliyet Çocuk Dergisi" okurlarını aynı çatı altında birleştirmek için atılmış çok olumlu bir adım olan Klübe yurdun dört bir yanında oturan kardeşlerimiz üye oluyorlar...

Klübe üye olan kardeşlerimiz için bir çok yenilikler hazırladık. Bunları, yavaş yavaş dergimizin sayfalarında sunacağız.

Bu sayımızda, "Milliyet Çocuk Klübü"ne üye olan arkadaşlar arasında kitap kazanan şanslı okurlarımızın adlarını yayımlıyoruz. Hemen anımsatalım... Kazanamayan okurlarımız hiç üzülmesinler... Sık sık bu tür kuralar düzenleyerek, her okurumuza bir armağan ulaştırmaya çalışacağız...

KİTAP KAZANAN OKURLARIMIZ

1. Hüseyin Yük (Köprübaşı)
2. Emel Demirgen (Adapazarı)
3. Adnan Sütşurup (Silvan)
4. Uğur Ünsal (K.D.Z. Ereğli)
5. Ayşe Özgen (Siverek)
6. Gökhan Özgürel (İzmir)
7. Murat Yaşaroğlu (Yalova)
8. Ayşen Gerçeker (Ankara)
9. Işıl Özel (Alaşehir)
10. İsmail Köksal (Havza)

KLÜBE ÜYE OLAN ARKADAŞLAR

834. Cahit Çakıcı
835. Tarık Şen
836. H. Erdem Pekdıl
837 Serkan Yılmaz
838. Recep Bayar
839. Memduh Haldun
840. Senem Kantarcıoğlu
841 Nilgün Arıöz
842. F. Meral Yorgucu
843. Togay Ciyan
844. Cenk Babayiğit
845. Ahmet Cahit Değer
846. Şaban Turan
847. Lütfi Yakut
848. Değer Derecioğlu
849. Kaan Süer
850. Nurettin Akkaya
851. Tuğrul Karan
852. Zeynep Karan
853. Gürkan Özcan
854. Volkan Özeren
855. Baduhan Canatan
856. Süleyman Aksoy
857. Emrah Gökap
858 Musa Özkan
859. S. Turgut Elal
860. Kemal Boransel
861. Mehmet Tören
862. Akın Gencer
863. Habib Turker
864. Alp Burak Ekmekçi
865. Şeyda Tekkeli
866. Şenal Şahin Kaya
867. Aslı Biçen
868. Banu Uzkut
869. Akın Mısırlıoğlu
870. Aylin Eroğlu
871. Ziya Karaoğlan
872. Ege Onguner
873 Hasan Erdem
874. Nedim Murat
875. Ömer Akyol
876. Cengiz Camur
877. Mehmet Kesmez

mehmet'in belediye dosyası

atila alpöge • devrim alpöge

BAŞLARKEN...

Biz, Atila ve Devrim Alpöge, baba ve oğuluz. Birimiz orta yaşlı, ötekimiz ise ilkokulu bitirmek üzere... Uzun uzun konuşup tartıştık ve size Belediyeciliği anlatmaya karar verdik.

Bu dizide size Belediyecilikle ilgili yararlı bilgiler sunacağız, öyküler anlatacağız. Zaman zaman konuklarımız olacak. Belediye Başkanlarından.. Kendi belediyelerini ya da belediyelerle çocukların arasındaki dostluğu anlatacaklar.

Bu arada öykülerimiz için iki kişi, iki tip yarattık. Bunlardan biri Mehmet. 11 yaşlarında. Onu daha önceki diziden de tanıyorsunuz. Öteki ise Tahsin Amca. Mehmet'in amcası. Tahsin Amca bir kente Belediye Başkanı oluyor. Mehmet'le Tahsin Amca size başlarından geçenleri anlatacaklar.

Bakalım, diziyi ilginç bulacak mısınız? Ama önce bir yoklama yapalım; acaba Belediyeciliği biliyor musunuz? Aşağıdaki soruları yanıtlayın. Her soruda yalnız bir yanıtı seçeceksiniz. Doğrular ise yan tarafta. Haydi iş başına...

SORULAR

1. Aşağıdaki görevlerden hangisi Belediye'nin yapması gereken ve yapabileceği görevlerden değildir?
   a) Sokakta bayılanları ve delileri koruyup gözetmek.
   b) Kentteki sokakların adlarını belirlemek.
   c) Bir iş yapmak istediği zaman halktan vergi toplamak.
   d) Hayvan hastanesi açıp işletmek.

2. Belediyenin bizim için önemi nedir ?
   a) Belediyenin bizim için hiç önemi yoktur.
   b) Belediye çöp toplamak gibi pis ve önemsiz işlerle uğraştığı için çok önemli değildir.
   c) Belediyenin durmadan ceza yazıp günlük yaşantıyı düzene koyduğu oranda önemi vardır.
   c) Belediye günlük yaşantımızda bizim için en önemli kuruluştur.

3. Belediye Başkanı göreve nasıl gelir?
   a) Halk doğrudan doğruya seçer.
   b) Cumhurbaşkanı görevlendirir.
   c) Kura ile seçilir.
   d) Halkın seçtiği kimseler onu kendi aralarından seçerler.

4. Belediye Başkanı'nın görevi nedir?
   a) Tek görevi kente gelen devlet büyüklerini Belediye ve halk adına karşılamak, konuk etmek.
   b) Halkın şikayetlerini dinleyip bunu Belediye memurlarına duyurmak.
   c) Belediyedeki işleri izleyip, yanlış yapılanları düzeltmek.
   d) Kentin sağlıklı ve düzenli bir yaşantı kazanması için tüm önlemleri almak ve uygulatmak.

5. Belediye Meclisi nedir?
   a) Büyük Millet Meclisi'nde Belediye işleriyle uğraşan topluluktur.
   b) Belediye'de çalışanların bir araya gelip oluşturdukları bir topluluktur.
   c) Halk tarafından seçilip Belediye'nin önemli kararlarının alındığı kuruluştur.
   d) Başbakan tarafından görevlendirilen ve Belediye Başkanlarını sürekli denetleyen kuruluştur.

YANDAKİ SORULARIN YANITLARI

Bazı soruları yanıtlamakta güçlük çekiyseniz üzülmeyin. Büyüklerimiz bile doğru yanıtları bulmakta güçlük çekecekler-dir. Şimdi soruları teker teker gözden geçirelim.

Belediye her şeyi yapmakla görevlendirilmiştir; ama yapacağı işler için halktan vergi alamaz. Bu yüzden de parasal sıkıntı içindedir. Bazen işçilerinin parasını bile ödeyemez. Bu yüzden de grevler olur. Yani doğru yanıt (c) idi.

Belediye, en son maddede söylendiği gibi, en önemli kuruluştur. Başka hiç bir kuruluş mahallemizin günlük yaşantısını bu kadar etkileyemez. Bu bakımdan Belediye halka en yakın kuruluştur.

Mademki halka en yakın kuruluştur, öyleyse onun başkanını da halk doğrudan doğruya seçecektir. (a) da olduğu gibi.

Çünkü yaşantımızı en çok etkileyen kuruluşun başına başkanı biz seçiyoruz. Onun görevi kentin düzenli yaşantısını sağlayacak tüm önlemleri almak olmalıdır. Son maddedeki yanıt bu nedenle doğrudur.

Başkanı nasıl halk seçiyorsa, Belediye Meclisini de halk seçer. Meclisin üyeleri bir yandan Başkana yardımcı olur, bir yandan denetler, bir yandan da Belediye işleriyle ilgili olarak en önemli kararları alır (c) doğru madde idi.

Soruların hepsini doğru yanıtladıysanız aferin size. Çünkü Belediyecilliği hiç bilmez. Bize bu kadar yakın kuruluşu tanımıyoruz. Bu yüzden gelecek yazılarda sizi bilgilendirmeye çalışacağız.

size bir mektup var

Sevgili Çocuklar,

Bundan böyle her hafta bu köşede bir mektup bulacaksınız. Birbirini izleyen bir dizi oluşturuyor bu mektuplar. Aralarında bir bütünlük var. Mektupları okudukça bunu siz de göreceksiniz. Bir öyküyü, bir romanı okuyor gibi olacaksınız. Roman, öykü dediğimiz de ne? Bizi bize tanıtan, yaşadığımız gerçekleri anlatan yazılar değil mi? Hemen söyleyeyim, bu mektuplarda da kimi gerçekleri bulacaksınız. Abartılmamış, yalın gerçekler. Mektupları yazanlar gibi, siz de düşüneceksiniz bunların üzerinde. Hangi gerçek vardır ki insanı düşündürmesin...

Sizlere sunduğumuz bu mektupları kim kime yazmış? Anlatayım. Son yıllarda okullarımızda mektup arkadaşlığı aldı yürüdü. Belki, aranızda da vardır mektup arkadaşlığı yapan. Kimileri, yurt içinde olduğu gibi, yurt dışından da mektup arkadaşı ediniyor. Çokluk, bir yabancı dili geliştirmek için yapıyor bunu. Yararlı bir şey. Çocukların birbiriyle yazışmasından dost olmasından daha güzel ne olabilir? İşte okuyacağınız mektuplar da böyle bir arkadaşlığın, mektup arkadaşlığının ürünü. Özgür'le, Yeter adında iki çocuk birbiriyle yazışıyorlar. İkisi de ilkokul öğrencisi, ikisi de beşinci sınıfta. Özgür başkentte, Ankara'da oturuyor. Babası varlıklı, işi de Avukat. Yeter'e gelince bir köylü çocuğu. Zar zor geçinen kalabalık bir ailenin sonuncu oğlu. Bunları anlatmaya ne gerek var? Onları gerçek yaşamlarıyla, kendi ağızlarından tanıyacaksınız nasıl olsa.

Mektupların benim elime nasıl geçtiğini de anlatayım. Özgür'e bir arkadaşımın evinde rastladım. Cin gibi derler ya, öyle bir çocuk. Bana uzun uzun Yeter'den, Yeter'in yazdığı mektuplardan söz etti. Anlattıkları ilgimi çekti. Mektupları görmek istedim. İki gün sonra getirdi. Bunların çoğu kurşunkalemle, okul defterinden koparılmış kâğıtlara yazılmıştı. Çarpık çurpuk, güç okunan bir yazısı vardı Yeter'in. Tümceleri dil ve yazım yanlışlarıyla doluydu. Ne ki anlattıkları yalın, somut, yaşanmış şeylerdi. Anlatımı da içten, yapmacıksızdı. Okudukça Özgür'ün de Yeter'e neler yazdığını merak etmeğe başladım. Bir de onun yazdıklarını elime geçirseydim.. İlginç bir şey olurdu bu.

Tuttum, Yeter'in köyündeki öğretmene bir mektup yazdım. Özgür'den Yeter'e yazılmış mektupları edinmeme yardımcı olmasını istedim. İki hafta sonra da geldi mektuplar. Bunları yazılış sırasına göre okudum. Özgür'ünküler daha derli toplu, daha düzgün anlatımlıydı. Ama ikisinin de ortak yanı: doğallığı, içtenliği...

Ne vardı bu mektuplarda beni böyle etkileyen? Biz yetişkinler sanırız ki çocuklar yaşadığımız olaylar üzerinde düşünmez. Tasalanma, kaygılanma nedir bilmezler. Bu yüzden olacak çocukluğu mutsuzluk içinde geçmişlerimiz bile "ah, nerede o günler? Çocukluğumuzun cennet günleri?" diye iç geçirir, özlemle anarız o günleri. Oysa Yeter'le, Özgür'ün mektuplarını okudukça bunun hiç de böyle olmadığını anladım. Bizlerin umursamadığı şeyleri sizler dert ediniyorsunuz. Neden? Niçin? Niye?... Soru üstüne sorular soruyorsunuz.

Öğrenme, kimi gerçeklerin nedenlerini görme soru sormakla başlar sevgili çocuklar. Özgür'le, Yeter'in mektuplarında da bunu göreceksiniz. Başlangıçta küçük küçük şeyler, ayrıntılar üzerinde konuşuyorlar bu iki mektup arkadaşı. İlgilerinden, çevrelerinden söz açıyorlar. Derken birbirinin yazdıkları üzerinde düşünmeye başlıyorlar. Kafalarında kimi sorular uyanıyor. Bunları birbirine açıyorlar. Nedenlerini tartışıyorlar. Özgür bu tartışmayı evde annesi, babası, zaman zaman sınıfta öğretmeniyle de sürdürüyor. Yeter'e yazdığı mektuplardan öğreniyoruz bunu. Yeter, kimi gerçekleri yaşayarak daha iyi anlıyor. Anasına, babasına, ağabeylerine sormaya kalkıyor birkaç kez? Ama onlar ürküyorlar bu sorulardan, dahası korkuyorlar. Onlar korkuyorlar ya, çocuklar birbirinin dilinden daha iyi anlıyor. Bunu siz de bilirsiniz.

Mektupları okuyup bitirince, "başka çocuklar da okusa bunları" diye düşündüm. Neden olmasındı? Oturdum, bunlardaki dil yanlışlarını, yazım yanlışlarını düzelttim. Kimi tümceleri, kimi sözcükleri değiştirdim. Yazılış sırasına göre dizdim. Sonra bunları yeniden yazdım. Yazarken mektuplardaki söyleyişe, Özgür'ün ve Yeter'in anlatımını bozmamaya; onların doğallığını korumaya çok özen gösterdim. Bilmem başarabildim mi?

Bu mektupları sizin de beğenerek, hoşlanarak okuyacağınızı sanıyorum. En iyisi okuyun, bunun böyle olduğunu deneyerek görün sevgili çocuklar...

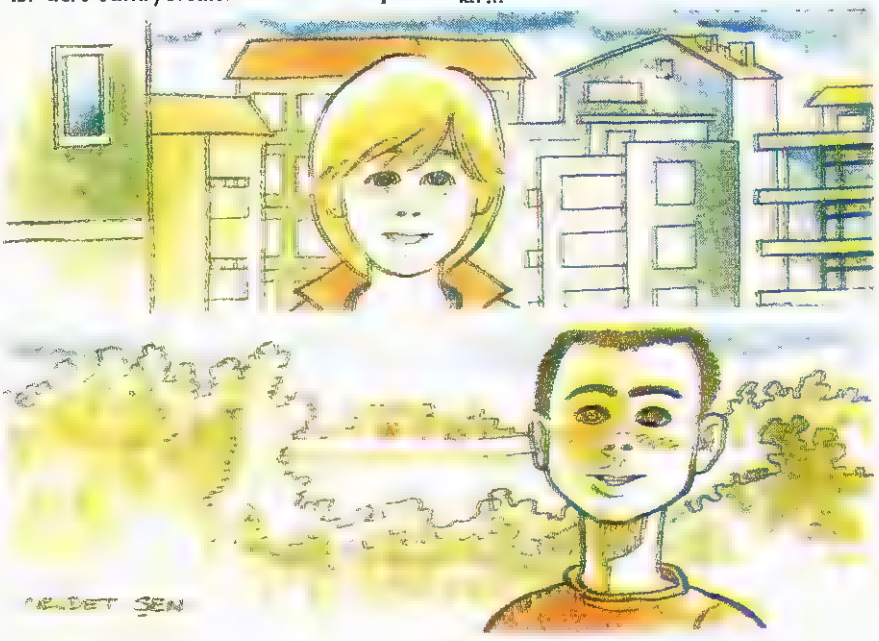

test

FEN VE TABİAT

BESLENME VE MİKROPLAR

1. Bedeninin gereksinmesi olan besin maddelerinin çeşitleri ve miktarları saptanarak alındığında bunların hangisi yapılmış olur?
   a) Temiz beslenme
   b) Fazla ve gereksiz beslenme
   c) Yararlı ve iyi beslenme
   d) Perhiz beslenmesi

2. Beslenme uzmanlarına göre bu üç öğün yemekten hangisi en önemlidir?
   a) Akşam yemeği
   b) Öğle yemeği
   c) İkindi kahvaltısı
   d) Sabah kahvaltısı

3. Besinlerin 70-80 derece ısıtıldıktan sonra birdenbire soğutularak saklanmasına ne denir?
   a) Konserve
   b) Haşlama
   c) Kurutma
   d) Pastörize

4. Bu besin gruplarının hangisi bedenimizi büyütür ve onarır?
   a) Proteinler, su, madensel maddeler
   b) Vitaminler
   c) Yağ, şeker ve nişastalar
   d) Hayvansal gıdalar

5. Proteinli besinlerin sindirimi nerede olur?
   a) Mide ve oniki parmak barsağında
   b) İnce barsaklarda
   c) Ağızda ve midede
   d) Oniki parmak barsağında

6. Nişasta aşağıdaki besinlerin hangisinde bulunur?
   a) Buğday
   b) Pirinç
   c) Patates
   d) Hepsinde

ARMAĞANLI SORULAR

Bundan sonra sizlere her sayı, bu köşede çeşitli sorular soracak, bunları bilen arkadaşlar arasında çekeceğimiz kurada, üç okurumuza kitap armağan edeceğiz...

Sorularımızı yanıtlayan arkadaşlar, yanıtları bir zarfın içine koyarak, zarfın üzerine, "Milliyet Çocuk Dergisi, Armağanlı Soru Köşesi, Basın Sarayı—Cağaloğlu—İstanbul" yazacaklar, zarfları bize postalayacaklardır. Bütün okurlara şimdiden başarılar dileriz...

1) 1812'de İngiltere'de doğdum. Yazarım. "Oliver Twist", "David Copperfield" ve "Büyük Umutlar" yazdığım kitaplardan bazıları...Acaba adımı anımsayabildiniz mi?

2) 1876'da doğdum. Amerikalı yazarım. Romanlarım ve öykülerim var. "Ormanın Çağrısı", "Ateş Yakmak", "Yaşamak Hırsı" yapıtlarımdan birkaçı...

"Deniz Kurdu" adlı romanımın çizgi-romanı derginizde de yayımlandı. Peki benim kim olduğumu bulabildiniz mi?

3) 1835 yılında Amerika'da doğdum. Yazdığım, "Tom Sawyer'in Serüvenleri" adlı romanım bir çok ülkede yayımlandı. Çocukların en çok sevdiği romanlardan biri oldu.

Acaba adımı anımsayabildiniz mi?

7. Vücudumuza giren mikroplarla kanımızın bu bölümlerinden hangisi durmadan savaşır?
   a) Alyuvarlar
   b) Akyuvarlar
   c) Plazma
   d) Rh maddesi

8. Mikropların vücuda girdikleri andan bizi hasta ettikleri ana kadar süren yerleşme ve çoğalma süresine ne denir?
   a) Tedavi süresi
   b) Aşılanma
   c) Kuluçka süresi
   d) Hiçbiri

9. Bir hastalığa yakalanmazdan önce, vücudu korumak amacıyla bunların hangisi yapılır?
   a) Aşı
   b) Serum
   c) Perhiz
   d) Ameliyat

10. Bunların hangisi "mikropları (canlı) yaşatmayan" anlamındadır?
    a) Şurup
    b) Vitamin
    c) Serum
    d) Antibiyotik

11. Kandaki hemoglobin maddesinin görevi nedir?
    a) Kana kırmızı rengini verirler
    b) Mikroplarla savaşırlar
    c) İçlerinde besin maddeleri taşırlar
    d) Akciğerlerden aldıkları oksijeni öteki organlara götürür ve orada oluşan karbondioksiti akciğerlere taşırlar.

12. Mikropların çıkardığı zehirli maddeye ne denir?
    a) Antitoksin
    b) Serum
    c) Toksin
    d) Plazma

13. Kirli sular mikroplardan arıtılmak için havalandırılır. Bu işlem tam temizlenmesine yetmez. Bu suların içindeki mikropları tam öldürmek için ne yapılır?
    a) Sodalanır
    b) Kireçlenir
    c) Klorlanır
    d) Hiçbiri

14. Aşağıdaki yiyecek dizilerinden

hangisi karbonhidratlı maddeler grubuna girer?
a) Et, tuz, elma
b) Balık, peynir, yumurta
c) Süt, tereyağ
d) Elma, şeker, patates

15. "Tifo" bir sindirim borusu hastalığıdır. Tifo mikropları nereye yerleşerek iltihap yapar ve karın ağrılarına, ishale neden olur?
a) Kalın bağırsağa
b) Mideye
c) İnce bağırsağa
d) Hepsine

16. Sindirilmiş besinler nerede kana karışır?
a) Kalın barsakta
b) Midede
c) Oniki parmak barsağında
d) İnce barsakta

17. Kemik ve dişlerimizin iyi gelişmesi için gerekli kalsiyumu en iyi hangi besin maddesi sağlar?
a) Süt
b) Et
c) Şeker
d) Yumurta

18. Sebzelerin vitamin ve madensel maddelerce zenginliğini korumak için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?
a) İri doğranmalıdır
b) Çok suda pişirilmelidir
c) İlk haşlama suları atılmalıdır
d) Uzun zaman doğranmış bekletilmelidir

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

TÜRKÇE
1) b, 2) d, 3) a, 4) d, 5) c, 6) b

SOSYAL BİLGİLER
1) b, 2) c, 3) d, 4) c, 5) c, 6) d, 7) c, 8) a, 9) d, 10) a

FEN ve TABİAT
1) d, 2) d, 3) a, 4) d, 5) a, 6) c, 7) b, 8) d, 9) a

MATEMATİK
1) b, 2) b, 3) d, 4) d, 5) b, 6) a, 7) c, 8) a, 9) c, 10) b

GENEL KÜLTÜR

1 — Dünyanın en kalabalık ülkesi, "Çin Halk Cumhuriyeti"dir. Avrupa'da bir ülke de, 900 kişilik nüfusuyla, dünyanın en az kalabalık ülkesi olma rekorunu elinde tutmaktadır. Acaba bu ülkenin adını bulabilir misiniz?
a) Danimarka
b) Vatikan
c) Kongo
d) Belçika

2. İnsanoğlu, çok uzun uğraşlardan sonra, 21 Temmuz 1969'da Ay'a ayak bastı. Acaba Ay'a ilk ayak basan astronotun adını anımsıyor musunuz?
a) Yuri Gagarin
b) Antonio Vivaldi
c) Neil Armstrong
d) Mark Spitz

3. Dünyanın en yüksek dağı, 8847 metre yüksekliğindedir. Orta Asya'da yer alan bu dağın acaba adı nedir?
a) Everest
b) Ağrı
c) And
d) Pirene

4. Dünyanın en büyük yolcu uçağı 500 kişiliktir. Ağırlığı ise, 322.100 kilogram gelir. Bir kalkışta, hiç durmadan 12.897 kilometre uçabilen bu dev uçağın adını anımsayabildiniz mi?
a) Douglas DC—10
b) Tupolev Tu—134
c) Boeing 747
d) Concorde

5. Bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'nın başlıca ürünleri pamuk, şekerkamışı, pirinç ve kahvedir. Acaba bu ülkenin başkentinin adını bulabilir misiniz?
a) Managua
b) Paris
c) Oslo
d) Milano

6. Geçtiğimiz haftalarda ülkemize gelen Hristiyanların dini lideri Papa Jean Paul 2'nin hangi ülkenin vatandaşı olduğunu acaba bulabilir misiniz?
a) Polonya
b) İtalya
c) Fransa
d) İngiltere

7. Son aylarda adından sık sık söz ettiren "Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü" kısaltılmış biçimde nasıl yazılır?
a) UNICEF
b) NATO
c) AET
d) OPEC

8. Geçtiğimiz haftalarda, Marmara Denizi'nde bir çarpışma sonucu yanmaya başlayan ve çevreyi büyük ölçüde kirleten, ham petrol yüklü tankerin hangi ülkeye ait olduğunu biliyor musunuz?
a) Yunanistan
b) Romanya
c) Bulgaristan
d) Japonya

9. Sönmemiş volkanlar çevrelerindeki yerleşim merkezleri için çok tehlikelidir. En son 1974 yılında lavlarını püskürten ve İtalya'nın güneyinde bir adada yer alan volkanın adını anımsıyor musunuz?
a) Etna
b) Java
c) Sumbawa
d) Erciyas

10. "Teneke" adlı roman, aşağıda adları yazılı Türk yazarlarından hangisine aittir?
a) Fakir Baykurt
b) Orhan Kemal
c) Yaşar Kemal
d) Kemal Tahir

Papa Jean Paul 2

AKBANK
çocuk sineması

7 yaşında

ve diğer
çocuk filmleri

Her cumartesi saat 10.15'te
İstanbul, Beyoğlu Emek
Ankara, Kavaklıdere Akün Sinemalarında.

DAVETİYELER:
Akbank civar şubelerinde ve
Akbank Rumeli Caddesi Şubesindeki
Akbank Çocuk Bankası'nda.

AKBANK

çocukların da sevdiği banka

REPRO

DÜNYA ÇOCUKLARI NELER İZLİYORLAR?

Zaman zaman sizlere sunacağımız bu dizinin ilk durağı Alman televizyonu...

Bu sayıdan başlayarak sizlere zaman zaman Dünya TV'lerinde izlenen çocuk programlarından örnekler vermeye çalışacağız.

Dünya'daki televizyon istasyonları Amerika Birleşik Devletleri dışında genellikle devletlerin tekelinde olmakla birlikte, yayınlar çoğunlukla Amerikan TV şirketlerinin programlarından oluşuyor.

Bu nedenle Dünya çocukları hemen hemen hep aynı şeyleri izliyorlar. Bu açıdan bakıldığında onlarla ortak pek çok yönlerimiz var demektir.

Sizlere bu hafta Almanya'da çalışan işçilerimizin çokluğunu göz önüne alarak, bu ülkede yaşayan, aralarında Türk çocuklarının da bulunduğu geniş bir kitlenin izlediği programlardan bazılarını veriyoruz.

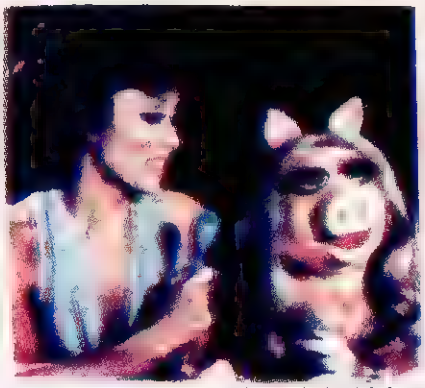

Muppet Show (Sevimli Kuklalar)

ÇİZGİ-FİLMLER

Almanya'da çocukların en beğendiği çizgi film; Arı Maya. Maya, sevimliliği ve iyi niyetliliğiyle Almanya'da yaşayan yerli yabancı tüm çocukların sevgilisi...

İkinci sevilen dizi, hepimizin gene yakından tanıdığı Vikingler. Bu da bir Japon çizgi yapım. Viki yaramazlıklarıyla, Almanya'daki ekranlara her hafta neşe saçıyor.

Bizde yayımlanması biten Muppet Show (Sevimli Kuklalar) halen Almanya'da en çok tutulan programlardan biri. Şu sıralarda kuklalar her programa en azından iki ünlü konuk sanatçı çağırıyorlar.

DİZİ FİLMLERE BİR BAKIŞ

Türkiye'de cumartesi günü yayımlanan Kaptan Onedin dizisi, Almanya'da perşembe günleri ekranda. Biz henüz dizinin ortalarındayken, Almanya'daki TV izleyicileri, dizinin sonuna geldiler. "İki Kardeş" adlı bir başka dizi ise ikiz kardeşlerin serüvenlerini anlatıyor. "Komşunun çocukları" dizisinin konusu ise Dünya çocukların dostluğu ve kardeşliği...

Almanya televizyonunda her hafta bir masal'dan uyarlanan bir çocuk filmi de yayınlanıyor. Şu sıralarda Almanya Birinci Kanal'da İsveçli yazar kardeşler Grimm ve Andersen gözde.

Kaptan Onedin

BELGESELLER

Almanya'daki TV yayınları belgesel filmleri sevenler için bulunmaz bir cennet. Hemen hemen her gün 2 ya da 3 belgesel filmi izleyebilmek olası.

Bunlar arasında Asya ülkelerini tanıtan iki belgesel başta geliyor: "Asya'nın Öyküsü" ve "Marko Polo'nun Gezileri"

"Dünya Kadınları" adlı belgesel, her hafta başka bir ülkenin kadınlarını tanıtıyor. Almanya'daki izleyiciler şimdiye değin Sumatra, Hindistan Mozambik, Şili ve Güney kutbu'nda yaşayan kadınları tanıdılar.

Bizde de yayınlanan "Afrika" belgeselinin yanında "Afrika'dan Bir Çığlık" da bu kıtadaki doğal yaşamı sergiliyor.

Bir diğer doğa belgeseli ise "Akşamın Vahşeti" adını taşıyor. İzleyiciler ikinci kanalda bu filmde uygarlıktan uzak ormanlarda dağlarda ve denizlerde yaşayan insan ve hayvanların ortak yaşamı ve dostluğu işleniyor.

Almanya'daki çocuklar için hazırlanan eğitim programları yanında bir de Okul Treni adını taşıyan eğitici-eğlendirici bir dizi yer alıyor. Bu dizide öğrencilere demiryolu üzerinde bulunan bütün istasyonlar ve kentler tanıtılıyor.

ALMANYA'DA TV YAYINLARI

Almanya'da televizyon, ikisi renkli 3 kanaldan yayın yapıyor. Hafta içindeki günlerde TV, eğitim yayınları için sabahtan açılıyor ve akşama doğru asıl yayın başlıyor. Hafta sonları ise eğitim yayını yok. Cumartesi ve pazar günleri öğleye doğru başlayan yayın eğlence, müzik programları ve dizi filmlerle dolu. Pazar günleri ayrıca 45'er dakika ülkedeki yabancılar için özel yayın yapılıyor.

1979

1980

1981

UZAY ÇOCUKLARI

ÇOCUK YILI

1982

1983

1984

1985

1986

1980 ÇOCUK YILI KUTLU OLSUN

EVET YANLIŞ OKUMADINIZ.. 1980 YILI DA 1979 YILI GİBİ ÇOCUK YILI.. BENİM İÇİN GEÇMİŞ VE GELECEK YILLARIN TÜMÜ DE ÇOCUK YILIDIR.. YAŞASIN ÇOCUKLAR. YAŞASIN ÇOCUKLUK !

GENE UZUN SÜREDİR UZAYDA DOLAŞIYORUM... ŞU BİZİM GEZEGENİ BULAMADIM GİTTİ...

NE DİYEYİM BABACIĞIM. NEREYE GİTTİĞİMİZİ BİLMİYORUM, Kİ...
HEY MANTAR! BU KEZ NEREYE GÖTÜRÜYORSUN BİZİ?
BABA BAK, ŞU KARŞIMIZDAKİ GÜNEŞİN ÇEVRESİNDE GEZEGENLER VAR!
BU YILDIZ BİZİM GÜNEŞİMİZ DEĞİL..
ÇOK İLGİNÇ. IŞIKLARDAN OLUŞMUŞ YAPRAKLARI VAR SANKİ.
YANILIYORSUNUZ.. CANLI BİR GEZEGEN BU.. ONA YAKLAŞIYORUM...
EVET BİR ÇİÇEĞE BENZİYOR. YALNIZCA GAZLARDAN OLUŞMUŞ CANSIZ BİR GEZEGEN SANIRIM..
EVET AMA ŞU ÇİÇEĞE BENZEYEN GEZEGENE BAKIN!

ÇOCUKLAR GEZEGENİ
ÇOCUKLUĞUNU UNUTMUŞ BÜYÜKLER VE MIZIKÇI ÇOCUKLAR GİREMEZ.
HEY ÇOCUKLAR ŞURAYA BAKIN! GÖKTEN GARİP BİR YARATIK GELİYOR!
3

SELAM ÇOCUKLAR!

SELAM GARİP YARATIK!

ŞEN NEYİN NESİSİN? DAHA ÖNCE BÖYLE BİR ŞEY GÖRMEMİŞTİK!

BİZ DAHA ÇOCUĞUZ. HERŞEYİ ÖĞRENECEK KADAR BÜYÜMEDİK...

AMA BÜYÜKLERİMİZ DE ANLATMADILAR Kİ!

BU NEDİR BABA?

BEN DE BİLMİYORUM YAVRUM... BİR BİLENE SORALIM...

DOĞRU HERKES HER ŞEYİ BİLEMEZ. BİR İNSANIN ÖMRÜ YETMEZ HERŞEYİ ÖĞRENMEYE...

EVET BU NEDENLE HER BİLİM DALINDA UZMANLAŞMIŞ KİŞİLER VARDIR.. AMA BUNU HANGİ UZMANA SORACAĞIZ?

BOŞUNA YORULMAYIN. GEZEGENİNİZDE BANA BENZEYEN CANLI YOKTUR. UZAYDAN GELİYORUM. ADIM GEZGİN MANTAR. CANLI BİR TAŞIT ARACIYIM...

MANTAR MI? HIH! SENİN GİBİ MANTARI İLK KEZ GÖRÜYORUM...

BAK SEN DE MANTARSIN VE KONUŞABİLİYORSUN. BANA BAKIP ŞAŞIRMAN YERSİZ..

BURASI MUTLU ÇOCUKLAR GEZEGENİ.. ÇOCUKLARIN GEZEGENİNDE YALNIZ MANTARLAR DEĞİL, KUŞLAR, KEDİLER ÇİÇEKLER, DAĞLAR, TAŞLAR, HER ŞEY TÜM DİLLERİ KONUŞUR...

4

DEVAM EDECEK

bırakın yaratıcı ve becerikli çocuklarınız olsun..

ECE OYUN KİTAPLARINDA
çocuklarınıza 300'ü aşkın
oyun ve oyuncak panayırı var.

Yalnızca bir parça kağıtla, evinizdeki düğme, ip, paçavra gibi malzemelerle bunları yapabilirler. Bırakın yapsınlar.

Kendi yaptıkları oyuncaklar
dükkanlarda satılanlardan
çok daha değerlidir.. Unutmayın.

Bırakın, oyuncaklarını
kendileri yapsınlar.
Göstersinler arkadaşlarına..
Gurur duysunlar.
Gurur duyun.

Kitapçılarda bulamazsanız.
Kuponu kesip bize yollayın.

Ajans inciti

- ☐ Çocuklar İçin Hediyelik Eşya Sanatı
- ☐ Çocuğunuz ve Oyun
- ☐ Çocuklar İçin Kağıttan Oyunlar
- ☐ Çocuklar İçin Ev Oyunları

Adınız : _____

Adresiniz : _____

_____

Çocuğunuz ve Oyun özellikle siz büyükler içindir.

ECE YAYINLARI

Halaskârgazi Cad. Yapı Han 360/14
Şişli-İstanbul Tel. : 476931 - 408815

KÜÇÜK BİR ÖYKÜ

KINA'NIN ÜÇ KİRAZI

ÖZGÜL ERTEN

Kİ-raz... K-i-r-a-z... Pembe kırmızı, kara kırmızı... Dalları bastı kiraz... Sepetleri, seleleri doldurdu kiraz.

Tavşancıl'ın arka yöresinde, köy evlerinin kiraz ağaçlarında ilkbahar geldi mi, yeşil sapların ucundaki küçük topçuklar, yavaştan beyazdan pembeye pembeden kırmızıya dönüşürler. Dallar ağırlaşır, toprağa doğru eğilirler. Yeşil yapraklar arasında sayılmayacak kadar çoğalır kirazlar. Sonra hep birlikte toplanır, sepetlere selelere dolar, satılmaya, yetiştirenlerin yüzünü güldürmeye, kente göçerler.

Kına kirazları toplamayı, yemeği çok severdi ama en çok kulaklarına takmayı. Nasıl zor tutardı kendini pembeleşirken koparmamak için. İçi cızz etti. Toprağa ektiği kiraz çekirdeği başverdi mi ki? Yoksa fidana dönüşüp, minik toplar görünmeğe başladı mı dallarında? Kente gelmeden son kirazı topladıklarında yediği son kirazın çekirdeğini atmamıştı. Bir gece önce, babasına "neden kirazın çekirdeği var, yemesi zorlaşıyor. Arada yutuyorum." diye sızlanmış, babası da çekirdeğin kirazın tohumu olduğunu, her meyvanın böyle tohum verdiğini, vermezse bir daha yetiştiremeyeceklerini toprak ananın bu tohumları besleyip büyüterek yeni kiraz ağaçları yetiştirdiğini anlatmıştı. Son çekirdeği atmadan bu konuşmaları anımsamış ve hemen çapayı alarak bir küçük çukur kazmıştı yeni tohuma. Tam o sıra anası görmüş, yanına gelmiş ve tohumu çukura birlikte koymuşlardı. Anası o sırada mırıldandıydı, "benim elim değil, Fatma anamızın eli" diye. Kına ne çok gülmüştü, annesi toprak anayı aldatıyordu. "Fatma anamızın eli daha bereketlidir de ondan" diye açıklama yapmak zorunda kalmıştı Kına'ya. Ama Kına annesinin bu küçük yalanıyla çok eğlenmiş, babasına da anlatmıştı.

Büyük kentin ara sokağından manava giden yola saptı. Köyden kente bir kapıcılık uğruna göçmüşlerdi. Kına sevmiyordu oturdukları yeri. Yattıkları, yaşadıkları bir göz odanın dışarıya bakan penceresi bile yoktu. Ağaçları, kahverengi gövdelerine sarıldığı ağaçları, dallarını yapraklarını, hele meyvalarını delicesine sevdiği ağaçları hiç göremez olmuştu. Anası işe gidip de geç kaldığında yüreğindeki sıcak cızırtılar gibi bir yanma başlıyordu ağaçları düşündüğünde de. Şeftalilerin çiçek açtığını kirazların toplarının büyüdüğünü, zeytin ağaçlarının buğulu yeşilli yapraklarını görmek, aralarında dolanmak, koşmak' istiyordu. Gökyüzü mü? Onu da görmek için sokağa çıkması, başını iyice yukarı kaldırması gerekiyordu. Köydeyken sonsuz gibi görünen o derin mavilik küçülmüş de sanki apartmanlar arasına sıkışmış gibi sıkıntılar basıyordu içini, derin bir soluk alıyor, 'nasıl derler' geçiriyordu.

Birden sevinçle gülümsedi. Manavda kiraz vardı, cebinde de pırıl pırıl bir iki buçukluk. Anası vermişti. Dün akşam işten yorgun solgun geldiğinde, sanki kendini bağışlatmak istercesine Kına'ya "bak," demişti, "sana ne getirdim". Parlayıvermişti iki buçukluk. Boynuna atıldıydı anacığının. Göğsüne yaslanıp yılların özlemini yok etmek istercesine kokusunu içine çektiydi. Eli cebinde iki buçuk lirasıyla oynarken, geceyi anımsadı Kına.

Bu kez koşar adımlarla gitmeye başladı manava doğru. Kirazları alırken belki manav abi Kına'ya bir sapta iki kiraz olanları da verirdi. Hele bir de üçlü kiraza raslarsa. Allahhh... bak keyfine. Bir gün ilk kez ağaçtan kopardığının bir sapta üçlü top olduğunu görmüş, çıldırmıştı sevinçten. Her sefer, ilk kopardığı ikili kirazları kulaklarına takar, sonra topladıklarından yemeğe başlardı.

"Bir dalda iki kiraz
Biri al biri beyaz", diye türkü söylediğini farketti.

Manavın önüne vardığında bir amca kiraz tartıtdırdı. Bir de teyze vardı sırada. Can erikler de yeşil yeşil parlıyorlardı. Ama Kına "kiraz" diye düşündü. "İlle de kiraz" önce ağaçtan topladığı günlerdeki gibi kulaklarına asacak, sonra da yemeğe başlayacaktı. O, bir sapta üçlü kirazı bulduğu gün, kulağındaki ikiliyi çıkarıp üçlüyü taktıydı. Kirazlardan biri hem de en irisi kulağına sesler giren deliğin önüne gelip durmaz mı? Bir an gıdıklandıydı. Onu anımsadı da yine kulağı gıdıklanıyormuş gibi gülümsedi. İçi bir hoş olmuştu. Hay Allahh... Acaba üçlü çıkacak mı alacağı kirazlar arasında?

Teyze bir çok şey istiyor alıyordu. Kına bir an gözlerini yumdu. Yumdu da Tavşancıl'ın kiraz ağaçlarındaki dalları basan kirazları ikili üçlü olanları, kentin çocuklarına dağıttı. Apartmanları aralayarak sonsuz bir gökyüzü sundu onlara. Sonra ağaçlar çiçekler dikti kentin her bir yanına. Daracık sokaktaki çocuklar kulaklarında kirazlarla ağaçlar arasında koşup oynamaya başlıyorlardı...

— Ne istedin?

Korkuyla gözlerini açtı Kına. Satıcının önü boşalmış, sıra ona gelmişti. Manav Kına'ya sorduktan sonra döndü, kirazların üstündeki kağıdı düzeltti. Sonra yine sert bir tavırla "ne istedin?" dedi. Kına kiraz selesinin üstündeki kağıttan gözünü ayırmayarak "kiraz" dedi. Bir yandan da kağıttaki sayıları çözmeye uğraşıyordu. Kocaman kan kırmızıydı kirazlar. Kağıtta 1-0-0 L. yazıyordu. Bu yıl sayıları öğrendilerdi okulda ama, 100 ne demek ola?

Satıcı önceki sertliğiyle:

— Paran var mı? diye sordu.

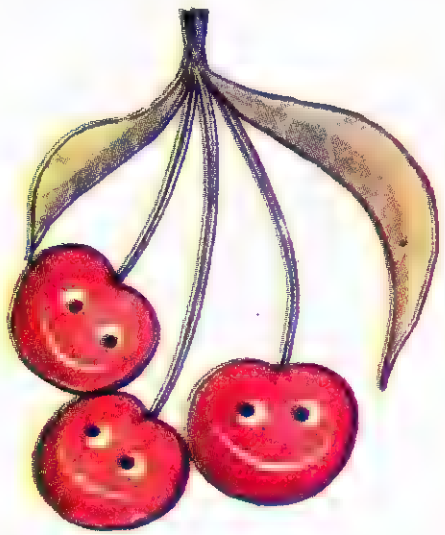

— Para mı! Eli cebinde 2,5'luğu okşadı, gülümsedi ve övünçle elini uzatarak parasını gösterdi.

Satıcı kaşlarını daha çok çattı,

— Okuma yazma bilmiyorsun, okula da gitmiyorsun besbelli, diye çıkıştı.

Kına parayı göstermek için elini daha yükseğe kaldırdı ve biraz daha açtı. 2.5'luk düştü, kirazların içine. Telaşa kapıldı Kına. Elini uzattı kirazların arasına, parasını bulmak istiyordu.

— Çek pis ellerini kirazlardan, diye gürledi satıcının sesi.

Kına ne yapacağını bilemedi, şaştı kaldı. Küçücük yüreciği sıkıştı. İçini boğan buruk duygular ve gözünden akmak isteyen yaşla savaşmaya çalıştı. "Param" dedi.

Satıcı küçük bir çekmeceden hiç parlamayan nikel 2,5'luğu uzattı.

— Al da git başımdan, sen bununla kirazın bir tanesini bile alamazsın deli.

YENİ BİLMECELER

yalvaç ural

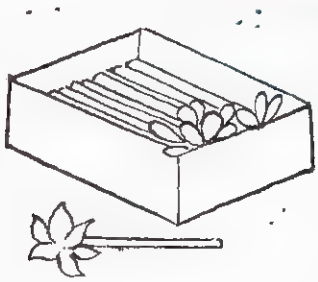

1 Kutu içinde çiçekler
Baharı değil
Sahibini bekler

2 Sarı sıcakta
Kar tarlası
Zordur toplaması

3 Yaşı yok
Başı yok
Adam olmuş
Söz keser

4 Tel tel saçı
Tepsiye dizmişler
Üzerine bal dökmüşler

5 Bekle beni geleyim
Seni uykundan edeyim

6 Bitmez diye satıldı
Çocukları kandırdı

7 Bir aynalı kutu
Çok konuşmaktır suçu

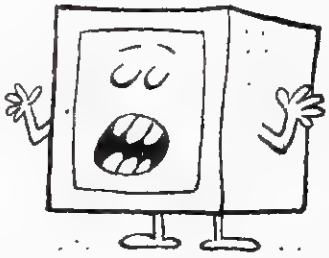

8 Ben yazarım
O bozar
Hiç doğruya
Gelmez zarar

9 Çarşıdan aldım bir tane
Eve geldi
Düştü oldu bin tane

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

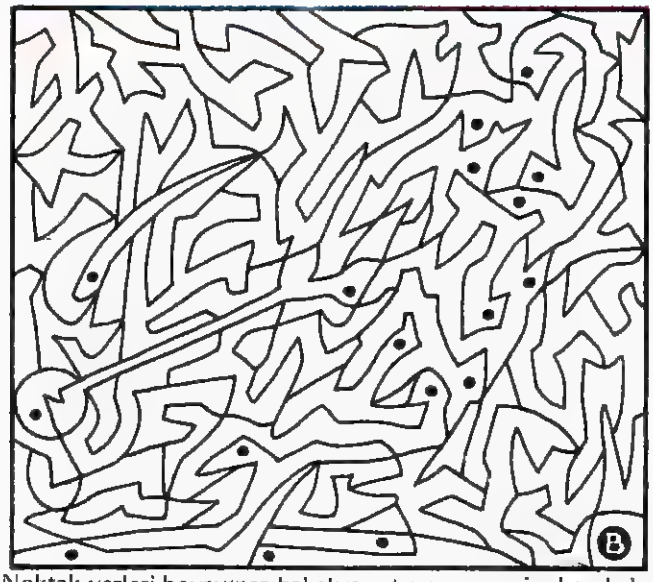

Noktalı yerleri boyayınca bakalım ortava ne resmi çıkacak ?

EDEBİYATSEVERLER İÇİN

Aşağıda dört Türk edebiyatçısının adı, her adda harflerin yer değiştirilmesiyle yazılmıştır. Acaba onların gerçek adlarını bulabilir misiniz?

- AŞTER URİN NETKİNÜG
- AHNOR MELAK
- İLTAP YADNIPA
- HEÇBET ACİTGİLEN

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

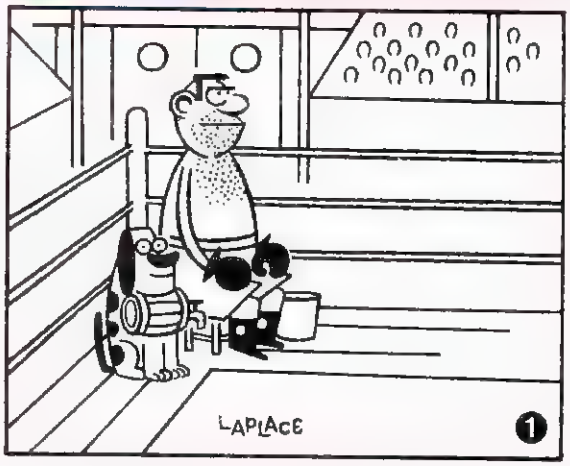

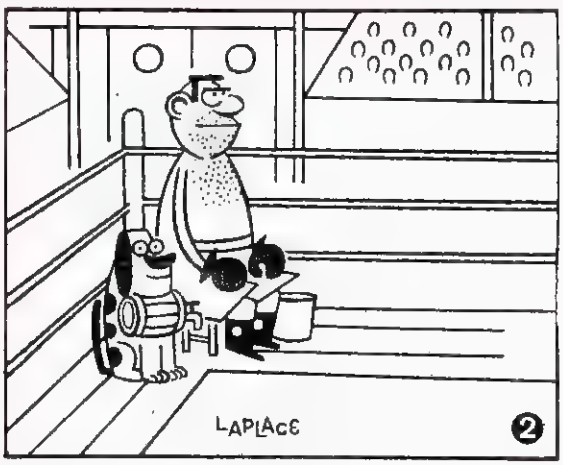

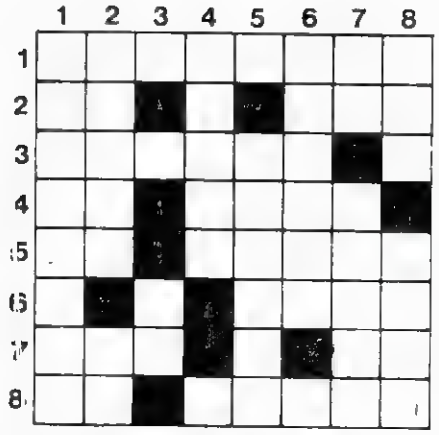

SOLDAN SAĞA: (1) Düşündüğünü ya da bildiğini sözle anlatmak. (2) Bir sayı — Bal yapan böcek. (3) Bir bayan adı. (4) Gözelerin aşırı çoğalmasıyla dokularda oluşan yumru — Bir meyve. (5) Bir nota — Bir şeyin yapılmasına karşı olan yasa. (6) Bir çiçek adı. (7) Yitice — En kısa zaman parçası. (8) (tersi) Yeterli miktarda olmayan — Çeşitli renklerde geniş kareli bir tür kumaş.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Sorumluluğu olmayan. (2) Herhangi bir işle ilgili ileri sürülen düşünce — Bir nota. (3) Yaşamamız için gerekli ana maddelerden biri. (4) Hollanda'nın başkenti. (5) Bir ay adı. (6) Bir ilimiz. (7) Asker — Kalın biçilmiş uzun tahta. (8) Bir mevsim adı — Asalak bir böcek.

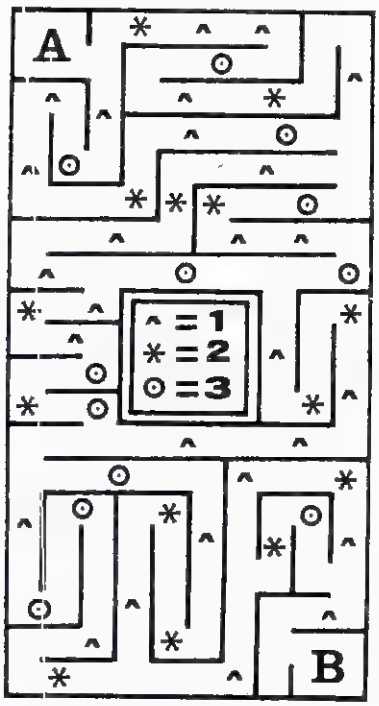

NAL TOPLAYALIM

A noktasından başlayarak B noktasına kadar öyle bir yol seçin ki topladığınız nal, halka ve mahmuzların değeri 42 puan olsun (Nal, mahmuz ve halkaların değeri orta karede belirtilmiş).

SÖZCÜK AVCILIĞI

Yukarıdaki harfler arasına gizlenmiş bazı sözcükler var. Sözcükler soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya ve çapraz olarak yerleştirilmiştir; ters de olabilirler... Ama hepsi düz bir çizgidedir. Örnek olarak birini belirttik. Ötekileri bulması sizden...

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	L	E	Y	I	L	A	N	Ö	K	Ü
2	İ	K	L	İ	T	A	U	M	U	A
3	F	A	R	A	L	R	R	Ğ	P	Y
4	E	O	V	Y	U	N	U	S	A	I
5	G	U	E	A	O	K	G	K	P	N
6	K	C	O	F	Ş	P	N	A	A	A
7	M	E	R	A	F	A	A	H	G	D
8	A	S	K	R	A	N	K	T	A	E
9	Y	K	E	Ü	S	D	E	A	N	G
10	M	O	D	Z	L	A	S	P	E	R
11	U	F	İ	S	A	A	Ğ	O	B	F
12	N	E	U	G	N	E	P	T	Ü	G

Saklı Sözcükler: Yunus, Kanguru, Kuğu, Kurt, Vaşak, Penguen, Zürafa, Fare, Ahtapot, Aslan, Kedi, Fok, Tilki, Goril, Tavuk, Ceylan, Yılan, Panda, Maymun, Gergedan, Papağan, Boğa, Fil, Ayı.

İKİ RESİM

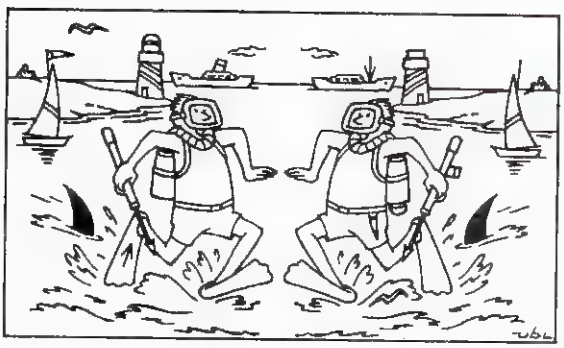

Yandaki şekiller birbirinin aynı, ancak birindeki bazı şekiller, öbüründe değişik yerlerdedir. Bu beş şekli ve yerlerini bulunuz

ON EKSİK

Ressamımız yukarıdaki resmi çizerken çok dalgınmış. Tam on hata yapmış. Biz bunları hemen bulduk, acaba siz de bulabilir misiniz?

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- ZÜBEYDE SERTTAŞ: Yaşım 10. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinlerim. Pul, para ve kart biriktiririm. Yurdumuzun çeşitli yörelerinden arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Bağlar Cad. 44/7 Huzur Ap. Seyranbağları – ANKARA
- NİL UTKU: Yaşım 12. Kart ve pul biriktiririm. Yüzmeyi, müzik dinlemeyi, kitap okumayı çok severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Stadyum Cad. Tekelioğlu Ap. K.10/20 ADANA
- ALP UTKU: Yaşım 11. Kart ve pul biriktiririm. Yüzmeyi ve futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Stadyum Cad. Tekelioğlu Ap. K.10/20 ADANA
- SİBEL AKOĞLU: Yaşım 14. Kitap okumayı, spor yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Sırameşeler Onur Sok. Kent Ap. D.1 BURSA
- DİLEK CEBECİ: Yaşım 13. Pul ve kart biriktiririm. Spor yapmayı, kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Barış Mah. Tepe Sok. No: 6/A Safranbolu – ZONGULDAK
- İRFAN AŞAN: Yaşım 12. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, resim yapar, futbol oynarım. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
  Adres: Yeni Mah. Diş Protezhanesi Genç – BİNGÖL
- NURSEN CANGÜRGEL: Yaşım 15. Kitap okumayı severim. Karikatür çizerim. Kart ve pul biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: İstiklâl Mah. 223. Sok. No: 72 Adana
- BERKHAN SEZEN: Yaşım 12. Poster biriktiririm. Spor yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Cemal Gürsel Cad. Site Ap. No: 98/22 İç Cebeci – ANKARA
- FİGEN KANDEMİR: Yaşım 11. Kart biriktiririm. Boş zamanlarımda kitap okurum. Yazışacağım.
  Adres: Tüccari Sok. Atakan AP. 9/25 B Blok Bostancı – İSTANBUL
- İBRAHİM IŞIKLAR: Yaşım 14. Kitap okumayı, resim yapmayı severim. Sporla ilgilenirim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Sarayönü Cad. Arçelik Servisi No: 109 URFA
- ZÜBEYDE YAZGAN: Yaşım 12. Gezmeyi, kitap okumayı, müzik dinlemeyi çok severim. Yazışacağım.
  Adres: Sırçalı Mescit Mah. Kuzgun Kavak Cad. 19/A KONYA

YANITLAR

- YENİ BİLMECELER: (1) Kibrit. (2) Pamuk. (3) Nokta. (4) Kadayıf. (5) TV'da dizi film. (6) Tükenmez kalem. (7) Televizyon. (8) Silgi. (9) Kırılmaz bardak.
- EDEBİYATSEVERLER İÇİN: Reşat Nuri Güntekin, Orhan Kemal, Talip Apaydın, Behçet Necatigil.
- 8 FARK: (1) Adamın sağ ayağının altından uzanan çizgi. (2) Ringin üst halatının köşesi. (3) Köpeğin kuyruğunun uzunluğu. (4) Adamın kemeri. (5) Taburenin yatay tahtası. (6) Ortadaki direğin solundaki çizgi. (7) Adamın şortunun sol paçası. (8) Sağ üst köşedeki şekiller.
- KARE BULMACA: Soldan sağa: (1) Söylemek. (2) On – Arı. (3) Reyhan. (4) Ur – Erik. (5) Mi – Yasak. (6) Lale. An. (8) Za – Ekose.
  Yukarıdan aşağıya: (1) Sorumsuz. (2) Öneri – La. (3) Su. (4) Lahey. (5) Aralık. (6) Manisa. (7) Er – Kalas. (8) Kış – Kene.
- SÖZCÜK AVCILIĞI: Yunus (D–4, düz sağa), Kanguru (G–8, düz yukarı), Kuğu (F–5, çapraz yukarı), Kurt (H–5, çapraz yukarı), Vaşak (C–4, çapraz aşağı), Penguen (G–12, düz sola), Zürafa (D–10, düz yukarı), Fare (E–7, düz sola), Ahtapot (H–6, düz aşağı), Aslan (E–8, düz aşağı), Kedi (C–8, düz aşağı), Fok (B–11, düz yukarı), Tilki (E–2, düz sola), Goril (A–5, çapraz yukarı), Tavuk (E–2, çapraz aşağı), Ceylan (B–6, çapraz yukarı), Yılan (C–1, düz sağa), Panda (F–6, düz aşağı), Maymun (A–7, düz aşağı), Gergedan (J–12, düz yukarı), Papağan (1–3, düz aşağı), Boğa (L–11, düz sola), Fil (A–3 düz yukarı), Ayı (J–2, düz aşağı).
- İKİ RESİM: (1) Yelkenlinin bayrağı; şortun cebi. (2) Kuş; adamın ayakları arasındaki dalga. (3) Paletteki ok; geminin direği. (4) Deniz fenerinin tepesi; hava tüpünün altı. (5) Geminin bacası; Su tüfeğinin sapı.
- ON EKSİK: (1) Kamyonun tekerleği. (2) Kadının ayakkabısı. (3) Kadının sol kolu. (4) Evin kapısı. (5) Üstteki arabanın farı. (6) Kaldırımda yürüyen adamın ayağı. (7) Arabanın direksiyonu. (8) Polisin miğfer kayışı. (9) Polisin durduğu kaide. (10) Polisin ceketinin önü.

OKURDAN OKURA

NEDEN AYRILIK

Niçin niçin bu zulüm
Neden bu ayrılık
Niye bu tasa keder
Artık bu kadarı yeter

Niçin şu dünya böyle
Dostları ayırır haince
Evet niçin bu zulüm
Neden bu ayrılık

Düşmanlık, ayrılık ve ölüm
Dünyayı zaptetmiş bugün
Dostluk dururken bir köşede
Niçin kardeşler bu işkence

Ne olur insanlar dost yaşasa
Hep beraber, hiç ayrılmasa
Mutluluk dünyaya bel bağlasa
İnsanlar mutluluktan coşsa, coşsa,
yine coşsa

SENNUR ATMACA

SELAM YOLLADIM

İlk kez öğretmenimden duydum
"Uçurtma"nın adını
Günlerce ona ayırdım rüyalarımı
Beyazlı, mavili kâğıtlarla
Bir de dilimli kargılarla
Özene bezene uçurtmalar yaptım
Yeşillik dolu bahçelerde
Uçurtmalar uçurdum, koşarak
Gökyüzüne tırmanan ipiyle
Ufak bir kâğıt sayesinde
İnsanlara selam yolladım

AHMET ARSAN

Resim: CAN ÖZTÜR

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız...Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

BİR DÜNYA DÜŞÜNÜYORUM

Bir dünya düşünüyorum
Barış, kardeşlik dolu
Bir dünya düşünüyorum
Savaşa yer yok
Bir dünya düşünüyorum
Tabiatın kucağında
Bir dünya düşünüyorum
Çocuklara kötü davranmak yok

ZEYNEP ŞAFAK

BİR KÜÇÜK YAĞMUR DAMLASI

Bir küçük yağmur damlası
Henüz doğmamış
Bulutlarda
Bolluk getiren, bereket veren
Barış güvercinlerinin üstünde
uçtuğu
Altında, cıvıl cıvıl çocukların koştuğu
Bembeyaz bulutlarda

Bir küçük yağmur damlası
Henüz doğmamış, bulutlarda
Doğduğu vakit, kardeşleriyle
Seller getiren, canlar götüren
Ağaçları köklerinden söktüren
Ağıtlar yaktırıp gözyaşı döktüren
O kapkara bulutlarda

UFUK OKTAY US

ÜLKEMİZE

Oy Türkiyem, Türkiyem
Bu halin ne böyle
Derlen toparlan biraz
At keneleri sırtından
Hah, biraz silkin şöyle
İzmir'in ağaçları
Görünce birbirini vuranları
Dökmüyor artık yapraklarını
At keneleri sırtından
Hah, biraz silkin şöyle.
Hamsiyi koyduk, tavaya
Oynamadı hamsi, şaşırdı
Görünce kardeş kardeşe vuruşanları
Başladı ağlamaya
Bize yok, bizden başka dost
Düşmanın gözü üstümüzde
Kardeşler, bacılar, birleşelim
Ulaştıralım Türkiye'yi
Lâyık olduğu yere

ERCAN ERTAP

OKURDAN OKURA

ÇOCUK YILI

Bir zamanlar
Erkek, kız ayrımı yaparlarmış
Irk ayrımı yaparlarmış
Zaman geçmiş
Çocukların değeri
Gün geçtikçe anlaşılmış
Çocukları korumak için
Dernekler kurulmuş
Sonunda bazı devletler
Bu yılı
Çocuk yılı yapmışlar
Hepimize kutlu olsun yılımız
Bu yılı kaçırmayın çocuklar
Bu yılda önemimizi anlatalım ki
Gelecek yıllarda
Ayırım yapmasınlar bizlerde

KAĞAN TUNCAY

ATAM

1881 günü
Zübeyde Hanım
Bir çocuk doğurdu.
Bu çocuk
Geleceğin Türkiyesini yaratacak
Birçok devrim kuracak
Osmanlı imparatorluğunu kaldıracak
Türkiye için
Uygarlığın güneşi olacaktı.
O.
Bugünün Türkiyesinin Ata'sı
1881'in Mustafa'sıydı.

YELDA. Ş. SÜTAŞ

OKURDAN OKURA

ÇOCUK

Düşünün dünyayı çocuksuz
İster sarı benizli olsun
İster beyaz, ister siyah benizli
Bizler olmadan bu dünya
Neye benzerdi
Çocuk değil mi ki
Neşeli, sevinçli, oyunlu
Çocuk değil mi ki
Barışın tohumu
Bir fidanın çekirdeği
Belki de
Bir kötülüğün sonu
Ama siz düşünüyor musunuz
Çocukların sonunu
Boyuna yaratıyorsunuz
Nükleer bomba, atom bombası
Şimdi de bir nötron bombası
Amacınız öldürmek
Bu arada bizleri
Yani barışın tohumlarını
İnsanları daha iyi öldüresiniz diye
Yok etmek

ÇAĞLA ORMANLAR

ZÜPPEYE BAK

Bütün rakamlar yolda yürüyorlardı. Öbür rakamları dudak bükerek izleyen iki sıfırdan biri, diğerine karşıdan geçen sekizi gösterip:

— Züppeye bak, der. Modaya uyacağım diye belini nasıl da sıkmış.

HATİCE AYTEKİN

Resim: ÖZGÜR ULUS GÜLER

FIKRALAR

CİMRİLİK

Zengin olmak için Amerika'ya giden İskoçyalı yirmi yıl sonra memleketine döner. İstasyonda kendisini karşılamaya gelecek olan kardeşlerini arar. Ama görünürlerde kimse yoktur.

İskoç içini çekerek söylenir. Bu sırada kenarda duran çok uzun sakallı iki adamı tanır gibi olur. Yanlarına koşarak:

— Sevgili kardeşlerim, diye haykırır, bu uzun sakallarınız yüzünden sizi zor tanıdım.

—N'aapalım, Amerika'ya giderken bizim jiletlerimizi de götürmüşsün...

KİM GÖNDERDİ?

Delilerin her biri kendini peygamber zannederken, biri bir kenara oturmuş, onlara bakıyordu. Bakıcı ona sokularak:

— Bana kalırsa sen artık iyileşiyorsun, dedi.

Deli sakin sakin yanıtladı:

— Herhalde! Ama kafamı kurcalayan bir şey var. Bunların her biri kendini peygamber sanıyor... Oysa onları yeryüzüne peygamber olarak yolladığımı hiç hatırlamıyorum...

KOMŞU ALİ

Adam komşusuna yakınır:

— Arif Bey, kızım ne zaman şarkı söylese köpeğiniz bizim kapıya dayanıp havlamaya başlıyor. Engel olsanıza...

— Azizim, engel olmaya çalıştım. Ama nafile, kızınız susmuyor.

FİKİR

— Kanımca eviniz çok dar.

— Nerden anladınız?

— Köpeğinizden... Hayvancağız kuyruğunu sağa sola sallayacağına, yukarı aşağı sallıyor...

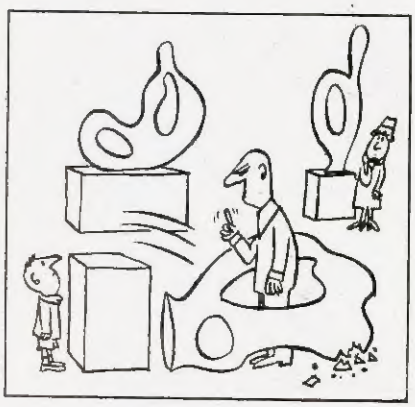

YAZISIZ

MİSTİK

YAZISIZ

NEYE BENZERMİŞ?

Ninesi modaya uyarak saçlarını kısa kestirmişti. Eve döndüğü zaman küçük torunu ona uzun uzun baktı, sonra:

— Nine, dedi, sen artık yaşlı kadınlara benzemiyorsun?

Ninesi: "Çocuktan al haberi" sözünün doğruluğuna inanıp, olduğundan daha genç göründüğünü sanarak:

— Ya neye benziyorum çocuğum? diye sordu.

Çocuk gülümseyerek yanıtladı:

— Yaşlı adamlara nine.

İNSAN KILÇIĞI

Karadeniz'deki bir okulda öğretmen insan iskeletini göstererek öğrencilerinden birine sordu:

— Bu nedir?

Küçük çocuk yanıtladı:

— İnsan kılçığıdır öğretmenim.

VAH!.. VAH!..

— Hiç suçu olmadığı halde, sabahtan akşama kadar tekmelenen bir şey biliyorum.

— Vah, vah! Kim bu?..

— Futbol topu...

BAĞIRARAK

Nedim yüksek sesle kitap okuyordu.

Babası sordu:

— Ne okuyorsun oğlum?

— Bilmem, dinlemiyorum ki...

İSKOÇYA'DA BENZİNİN PAHALILIĞI

İki İskoçyalı konuşuyorlar:

— Yahu birader, şu benzin fiyatlarının artması bizi perişan etti.

— Sana ne, araban yok ki...

— İyi ama çakmağım var...

Milliyet YAYINLARI

YENİ BİR EĞİTİM HİZMETİNİ KIVANÇLA SUNAR

ÖZEL YABANCI OKULLARA GİRİŞ SINAV SORULARI VE YANITLARI

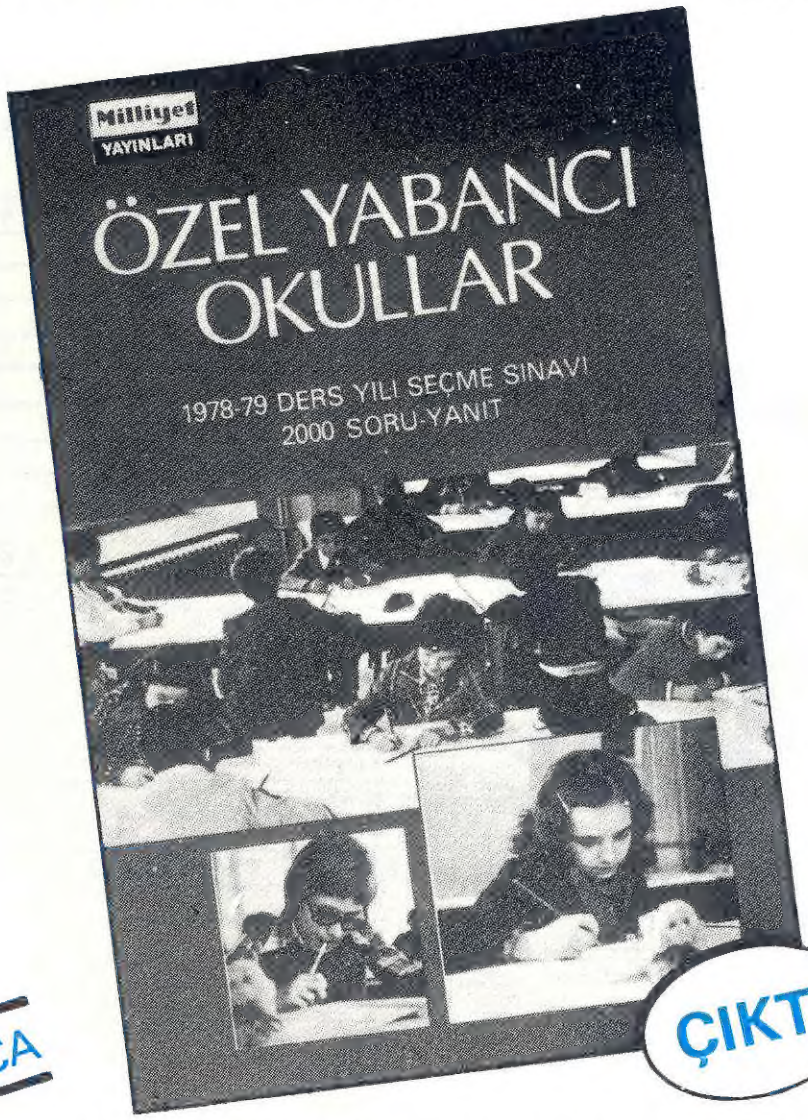

ÇIKTI

AYRICA

● İNGİLİZCE ● FRANSIZCA ● ALMANCA ● İTALYANCA
öğrenim yapan okullara ilişkin ayrıntılı bilgiler

Pamukbank Çocuk Sineması yeni yılda 92 merkezde

Çocuklar...
Bu ay, 33 merkezde,
38 sinemada
tam 98 şenlik var.

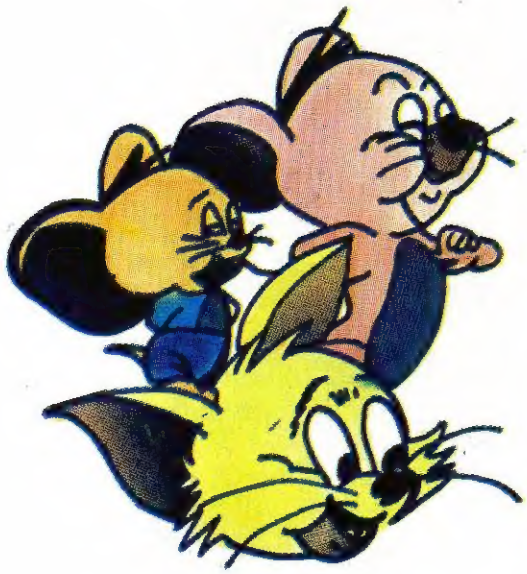

Bedava davetiyelerinizi en yakın Pamukbank şubesinden alın. Annenizle, babanızla, arkadaşlarınızla yepyeni filmler seyretmeye gelin!

PAMUKBANK
"iyi bankadır"

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI OCAK/1980 PROGRAMI

İLİ-İLÇESİ	SİNEMA	GÖSTERİ TARİHLERİ
İstanbul		
Suadiye	ATLANTİK	5, 12, 19, 26
Kadıköy	SÜREYYA	6, 13, 20, 27
Şişli	GAZİ	5, 12, 19, 26
Bakırköy	SİNEMA 74	6, 13, 20, 27
Aksaray	YILDIZ	5, 12, 19, 26
İzmir		
Tepecik	ÜLKÜ	5, 12, 19, 26
Alsancak	İZMİR	6, 13, 20, 27
Ankara		
Kavaklıdere	AKÜN	6, 13, 20, 27
Adana		
Atatürk Cad.	ARI	5, 12, 19, 26
Çorlu		5, 6
Tekirdağ		12, 13
Uzunköprü		19, 20
Keşan		26, 27
Gebze		12, 13
İzmit		19, 20
Adapazarı		26, 27
Devrek		12, 13
Karabük		19, 20
Çorum		26, 27
Ordu		5, 6
Rize		5, 6,
Kars		12, 13
Elazığ		19, 20
Malatya		26, 27
Kayseri		26, 27
Kırşehir		5, 6
Kırıkkale		12, 13
Konya		19, 20
Serik		12, 13
Antalya		5, 6 19, 20
Isparta		26, 27
Denizli		5, 6, 12, 13,
Nazilli		19, 20
Aydın		26, 27
Turgutlu		5, 6
Manisa		12, 13
Akhisar		19, 20
Balıkesir		26, 27